

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet motioner från den allmänna motionstiden 1999 som rör inkomstbeskattningen.

Med anledning av en v-motion föreslår utskottet att riksdagen ger regeringen till känna att en utvidgning av avdragsrätten för ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning skulle kunna ge positiva effekter i form av ökad rörlighet på arbetsmarknaden och bättre möjligheter att bo och arbeta i glesbygd och att det finns skäl att genomföra en utredning som belyser dessa effekter. I övrigt avstyrker utskottet motionerna.

Vid betänkandet fogas 32 reservationer och två särskilda yttranden.

Motionerna

1999/2000:Sk324 av Lennart Daléus m.fl. (c) vari yrkas

28. att riksdagen hos regeringen begär en översyn av nu aktuella bestämmelser kring ideellt skadestånd,

29. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att skadestånd på grund av sexuella trakasserier skall likställas med kränkningsersättning och därmed anses som ett skattefritt ideellt skadestånd.

1999/2000:Sk325 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om mål och riktlinjer för skattepolitiken inom EU,

10. att riksdagen beslutar slopa den särskilda löneskatt på bidrag som en arbetsgivare lämnar till en vinstandelsstiftelse i enlighet med vad som anförts i motionen.

1999/2000:Sk326 av Carl Fredrik Graf m.fl. (m) vari yrkas

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om beskattning av optioner.

1999/2000:Sk327 av Johan Pehrson och Karin Pilsäter (fp) vari yrkas

12. att riksdagen beslutar att höja avdragsrätten för sparande i privata pensionsförsäkringar till 1,5 basbelopp i enlighet med vad som anförts i motionen,

20. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att motverka svartarbete och skatteundandraganden,

21. att riksdagen beslutar avskaffa generalklausulen i enlighet med vad som anförts i motionen.

1999/2000:Sk601 av Ola Karlsson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av att bryta bidragsberoendet.

1999/2000:Sk602 av Cristina Husmark Pehrsson och Maud Ekendahl (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av hemtjänst som service till äldre,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att låta Skåne bli ett försökslän vad gäller skattesubventionerad hemtjänst åt äldre.

1999/2000:Sk603 av Catharina Elmsäter-Svärd (m) vari yrkas att riksdagen beslutar införa en skattereduktion för hemnära tjänster i enlighet med vad som anförts i motionen.

1999/2000:Sk604 av Per-Samuel Nisser och Catharina Elmsäter-Svärd (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ersättning till ledare inom ungdomsidrotten.

1999/2000:Sk605 av Henrik Westman (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att avskaffa kravet på körjournal och medge schablonbeskattning av såväl bil som drivmedel vid körning i tjänsten,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att vid bilersättning medge schablonberäkning av antal körda mil i tjänsten.

1999/2000:Sk606 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förslag till sådan ändring i berörd lagstiftning att rätten till skatteavdrag för arbetsrum i bostaden utvidgas.

1999/2000:Sk607 av Inger Strömbom (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en översyn av skattereglerna kring distansarbete så att informationsteknikens möjligheter bättre kan utnyttjas.

1999/2000:Sk608 av Anna Åkerhielm (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om framtida finansiering av seniorboende genom att möjliggöra en form av långsiktigt försäkringssparande kopplat till avdragsrätt för inbetalda premier.

1999/2000:Sk616 av Anne-Katrine Dunker och Patrik Norinder (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av sänkta skatter på arbete och företagande,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av sänkta energi- och fastighetsskatter.

1999/2000:Sk626 av Jan Backman (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till sådan ändring i anvisningarna till 32 § kommunal-skattelagen med den innebörden att riksdagsledamöters kostnadsersättning flyttas från punkt 2 till punkt 4 i enlighet med vad som anförts i motionen.

1999/2000:Sk634 av Ingvar Eriksson och Anders G Högmark (m) vari yrkas
1. att riksdagen hos regeringen begär förslag om ökat bilavdrag för arbets-resor i enlighet med vad som anförts i motionen.

1999/2000:Sk637 av Ingegerd Saarinen m.fl. (mp) vari yrkas
1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en utredning om en kompensation till glesbygds-boende för höga drivmedelskostnader.

1999/2000:Sk638 av Stefan Hagfeldt (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av att bryta bidragsberoendet.

1999/2000:Sk639 av Nils Fredrik Aurelius och Ola Karlsson (m) vari yrkas
1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna nödvändigheten av att skattekilarna inom den privata tjänstesektorn elimineras,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nödvändigheten av att förmånsbeskattningen av familjetjänster reduceras.

1999/2000:Sk651 av Tomas Eneroth m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en förändrad lagstiftning för ideella föreningar.

1999/2000:Sk661 av Jan Backman (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skattesänk-ningars moraliska dimension.

1999/2000:Sk663 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om införande av skatteavdrag för gåvor till ideella organisationer med humanitär inriktning i enlighet med vad som anförts i motionen.

1999/2000:Sk666 av Margit Gennser (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om löne- och avkastningsskatterna och det principiella resonemang som behandlas under saldpåverkande avvikelser i proposition 1999/2000:1 utgiftsområde 11 s. 16.

1999/2000:Sk667 av Margit Gennser och Catharina Hagen (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om makes/makas avdragsrätt för andre makens premie för pensionsförsäk-ring eller motsvarande samt att den sammanlagda avdragsrätten skall höjas till minst ett basbelopp.

1999/2000:Sk674 av Marianne Andersson m.fl. (c,m,kd,fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att bilar som är arbetsredskap i näringsverksamhet undantas från förmånsbeskattning,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att det, vid beräkningar av förmånsvärde för fordon som inte är arbetsredskap, bör tas större hänsyn till det faktiska värdet av förmånen.

1999/2000:Sk686 av Erling Wälivaara och Jan Erik Ågren (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att höja den skattefria gränsen för hobbyplockning av vildvuxna bär, svampar och kottar till 10 000 kr.

1999/2000:Sk687 av Hans Stenberg m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av kompensation för de höga resekostnaderna för de boende i glesbygd.

1999/2000:Sk692 av Bo Lundgren m.fl. (m) vari yrkas

10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nya regler för beskattning av optioner,

36. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om införande av individuella utbildningskonton.

1999/2000:Sk697 av Inger Davidson (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att skatteförmåner som i dag gäller idrottslig verksamhet skall omfatta hela den ideella sektorn.

1999/2000:Sk698 av Rune Berglund (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förmånsbeskattningen när en anställd hyr fritidshus i Sverige av ett företags personalstiftelse.

1999/2000:Sk702 av Rinaldo Karlsson och Ingemar Josefsson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att skapa jämställda förhållanden på arbetsmarknaden och även ge löntagare avdragsrätt för fackföreningsavgift.

1999/2000:Sk703 av Carina Hägg (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att vid omförhandling av gällande dubbelbeskattningsavtal med USA bör prövas möjligheterna att få förändringar i enlighet med vad i motionen anförts.

1999/2000:Sk704 av Martin Nilsson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ökade insatser mot skattekonkurrens inom ramen för EU-samarbetet.

1999/2000:Sk707 av Margareta Cederfelt (m) vari yrkas att riksdagen beslutar att öka avdragsutrymmet för privat pensionssparande till två basbelopp fr.o.m. år 2001 i enlighet med vad som anförts i motionen.

1999/2000:Sk708 av Margareta Cederfelt (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär en utredning med uppdrag att utarbeta ett förslag om

avdragsrätt för frivilligt socialt engagemang i enlighet med vad som anförts i motionen.

1999/2000:Sk710 av Kia Andreasson och Thomas Julin (mp) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till skatteregler för bytesringar.

1999/2000:Sk712 av Per Rosengren och Marie Engström (v) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till sådan ändring som anförts i motionen om förmånsvärde.

1999/2000:Sk714 av Willy Söderdahl m.fl. (v) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att överväga en ändring som innebär att alla ideella föreningar omfattas av undantaget i skattelagstiftningen.

1999/2000:Sk717 av Ola Karlsson och Per-Samuel Nisser (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att låta utreda ett system med avdragsrätt för fortbildningskostnader.

1999/2000:Sk718 av Birgitta Carlsson och Marianne Andersson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om höjt grundavdrag på barns ränteinkomster.

1999/2000:Sk725 av Helena Hillar Rosenqvist m.fl. (mp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en översyn av skattereglerna vid hobbybiodling.

1999/2000:Sk733 av Tuve Skånberg och Holger Gustafsson (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en fast gräns för antalet bisamhällen under vilken inte skattskyldighet föreligger.

1999/2000:Sk734 av Maria Larsson (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om avskaffande av körjournaler.

1999/2000:Sk738 av Kenth Högström (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förändring av avdragsregler för tryggnad av tjänstepensioner i syfte att öka neutraliteten mellan olika tryggnadsformer utan att försämra statsfinanserna.

1999/2000:Sk742 av Viviann Gerdin och Gunnel Wallin (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att lagfartskostnader vid fastighetsköp bör likställas.

1999/2000:Sk743 av Margareta Andersson och Birgitta Sellén (c) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär en förändring av skattereglerna så att alla ideella kultur- och ungdomsorganisationer jämföras med idrottsrörelsen i skattehänseende.

1999/2000:Sk748 av Per Rosengren m.fl. (v) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär en utredning av konsekvenserna av avdragsrätt vid dubbel bosättning med anledning av permanent arbete.

1999/2000:Sk749 av Elver Jonsson och Karl-Göran Biörsmark (fp) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om avdragsrätt för vissa gåvor till ideellt och humanitärt arbete.

1999/2000:Sk760 av Viviann Gerdin (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att få göra Värmland till försökslän för hushållstjänster.

1999/2000:Sk762 av Karin Pilsäter och Lena Ek (fp,c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om införande av skattereduktion för hushållsnära tjänster,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om beräkning av reseavdrag och barnomsorgsresa,
4. att riksdagen hos regeringen begär förslag till sådan ändring i jämställdhetslagen och skadeståndslagen att skadestånd för sexuella trakasserier anses som kränkingsersättning och därmed utför skattefritt ideellt skadestånd.

1999/2000:Sk768 av Caroline Hagström (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ändrade avdragsmöjligheter för personvalskampanjskostnader.

1999/2000:Sk769 av Karin Pilsäter m.fl. (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sänkta marginalskatter,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ökade avdragsmöjligheter för pensionssparande,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om möjlighet att tidigare ta ut ett år av allmän pension och eget pensionssparande,
6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om minskning av barnfamiljernas marginaleffekter.

1999/2000:Sk770 av Ingrid Burman m.fl. (v) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att skadestånd som utbetalats på grund av kränkning av sexuell eller annan art skall likställas skattemässigt med ideella skadestånd.

1999/2000:U504 av Dan Ericsson m.fl. (kd) vari yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att svensk position i EU skall vara pådrivande i arbetet med skatteväxling från arbete till miljöstyrande skatter,
12. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om svensk position i EU-arbetet avseende skattesänkningar inom den arbetsintensiva tjänstesektorn,
13. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sänkta skatter på hushållsnära tjänster,
14. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om generellt sänkt skatt på arbete.

1999/2000:Sf305 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett utökat barnstöd i form av skattereduktion.

1999/2000:Kr509 av Kent Olsson m.fl. (m) vari yrkas

13. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om beskattningen av idrottslig verksamhet.

1999/2000:T244 av Dan Ericsson och Yvonne Andersson (kd) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att Östergötland bör bli försökslän för lägre tjänsteskatte.

1999/2000:T466 av Per-Richard Molén m.fl. (m,kd,fp) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om genomförande av Småföretagsdelegationens förslag för att få till stånd ett bättre företagsklimat i Sverige.

1999/2000:T717 av Bo Lundgren m.fl. (m) vari yrkas

10. att riksdagen hos regeringen begär förslag om nya regler för beskattning av optioner enligt vad som anförts i motionen.

1999/2000:MJ255 av Harald Nordlund och Lennart Kollmats (fp) vari yrkas

13. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en fortsatt grön skatteväxling.

1999/2000:MJ718 av Lennart Daléus m.fl. (c) vari yrkas

17. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en riktig grön skatteväxling.

1999/2000:N214 av Lennart Daléus m.fl. (c) vari yrkas

28. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett nytt differentierat avdrag beroende på avstånd och tillgång till basservice.

1999/2000:N273 av Per Westerberg m.fl. (m,kd,fp) vari yrkas

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om beskattning av tjänstebilar.

1999/2000:N277 av Harald Bergström m.fl. (kd) vari yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sänkt gräns för reseavdrag.

1999/2000:N384 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari yrkas

21. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av krafttag mot svartjobben,

22. att riksdagen hos regeringen begär förslag till åtgärder för att stimulera tjänstesektorn i enlighet med vad som anförts i motionen.

1999/2000:N387 av Eskil Erlandsson m.fl. (c) vari yrkas

14. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om införande av individuella kompetenskonton.

1999/2000:A230 av Elver Jonsson m.fl. (fp) vari yrkas

17. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en satsning på tjänstesektorn.

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om särskilda skatteregler för äldre arbetskraft som blivit långtidsarbetslösa.

1999/2000:A805 av Bo Lundgren m.fl. (m) vari yrkas

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sänkta skatter och minskade marginaleffekter.

1999/2000:A807 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas

20. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att reseavdrag skall få räknas på den tid det tar att köra barn till och från dagis.

Utskottet

Inledning

Riksdagen har under höstens budgetbehandling genomfört en beräkning av statsbudgetens inkomster under år 2000 och har i anslutning härtill bifallit de förslag om förändringar på skatteområdet som regeringen lagt fram i budgetpropositionen. Härvid behandlades även de förslag på skatteområdet som lagts fram av Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Folkpartiet liberalerna i deras respektive budgetalternativ. Vänsterpartiet och Miljöpartiet står bakom regeringens budgetförslag och har därför inte redovisat några egna förslag, proposition 1999/2000:1 Förslag till statsbudget, finansplan m.m., betänkande 1999/2000:FiU1 Utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna, m.m. och yttrande 1999/2000:SkU1y Skattefrågorna i budgetpropositionen.

I detta betänkande behandlar utskottet de allmänna motionsyrkanden angående inkomstbeskattningen som återstår efter höstens budgetbehandling.

Inkomstbeskattningen

Motionerna

I flera motioner från *Moderata samlingspartiet* framställs yrkanden om sänkta skatter och minskade marginaleffekter.

I motion A805 yrkande 5 av Bo Lundgren m.fl. (m) anfördes att kombinationen av världens högsta skatter, behovsprövade bidrag och inkomstrelaterade taxor leder till marginaleffekter på upp till 80 % redan i låga inkomstskikt och att marginaleffekterna uppkommer oberoende av om det är en arbetslös som börjar arbeta eller en deltidsarbetare som går upp till heltid. Enligt motionärerna drabbar detta särskilt kvinnor, och de begär ett tillkännagivande om att skatterna måste sänkas och marginaleffekterna minskas.

I motionerna Sk601 av Ola Karlsson (m) och Sk638 av Stefan Hagfeldt (m) anfördes att bidragsberoendet kan och skall brytas genom lägre skatter och fler nya jobb och att förutsättningarna för nya jobb kan skapas genom bättre företagsklimat och lägre skatter. Genom lägre beskattning av tjänstejobb blir

det enligt motionären också möjligt att själv betala olika tjänster, och därmed kan efterfrågan på skattebetalda tjänster minska.

I motion Sk661 av Jan Backman (m) anförs att den höga skattenivån i Sverige leder till kringgåenden och gör det nödvändigt att öppna allehanda krypvägar. Detta luckrar i sin tur upp skattemoraleen och driver fram nya kompenseraende skatthejningar. Den enda mjliggheten att komma till rätta med problemet är enligt motionären att sänka den totala skattenivån.

I motion Sk616 av Anne-Katrine Dunker och Patrik Norinder (m) anförs att turismen är viktig för Sverige och livsviktig för många små kommuner i Gävleborgs län och att den låga sysselsättningen i länet kommer att bli bestående och utflyttningen fortsätta om inte skatterna sänks på arbete och företagaende (yrkande 1). Motionärerna anför vidare att även andra skatter missgynnar turistnäringen. Ett bageri betalar ingen energiskatt, medan ett hotell som bakar sina egna bullar får betala normal elskatt. Fastighetsskatten på hotell- och restauranger är 1 % mot 0,5 % för industrilokaler, och campingplatser och stugbyar betalar 1,5 % i fastighetsskatt (yrkande 4).

I motion Sk666 av Margit Gennser (m) anförs att den särskilda löneskatten på vissa pensionskostnader och avkastningsskatten på pensionsmedel utgör en avvikelse från principen om att medel som avsatts för pensionsändamål skall beskattas först när de betalas ut. Dessa skatter passar inte in i ett logiskt och konsekvent uppbyggt skattesystem och bör därför enligt motionären fasas ut.

I motion A713 yrkande 2 av Margit Gennser (m) anförs att den äldre arbetskraften kunde tas till vara bättre om man ökade dess konkurrenskraft genom att skattebefria deras inkomster upp till en årsinkomst på förslagsvis 40 000 kr.

Kristdemokraterna framställer yrkanden om sänkt skatt på arbete via skatteväxling.

I motion Sk325 yrkande 3 av Alf Svensson m.fl. (kd) anförs att det är viktigt för näringslivets konkurrenskraft och sysselsättningen att frågan om sänkt skatt på arbete och höjd skatt på energi, miljöfarliga utsläpp och ändliga naturresurser drivs på Europeanivå.

I motion U504 av Dan Ericsson m.fl. (kd) anförs att Sverige inom EU bör vara pådrivande i arbetet med att genomföra en växling från skatt på arbete till miljöstyrande skatter och avgifter samt ställa höga krav då minimidirektiv på miljöområdet antas (yrkande 4). Vidare bör skatten på arbete sänkas generellt för att möjliggöra en utvecklade tjänstesektor (yrkande 14).

I *Centerpartiets* motion MJ718 yrkande 17 av Lennart Daléus m.fl. (c) anförs att den självklara strategin i en tid med hög arbetslöshet och uppenbara miljöproblem är att sänka skatten på arbete och öka skatten på miljöförstöring och användning av ändliga naturresurser. På så vis kan enligt motionärerna fler människor få jobb samtidigt som en effektivare resursanvändning och kretsloppsanpassade produktion stimuleras. En riktig grön skatteväxling bör enligt motionärerna innebära en växling mellan höjda miljöskatter och sänkta arbetsgivaravgifter.

Även i motioner från *Folkpartiet liberalerna* tas frågor om sänkta skatter och minskade margineffekter upp.

I motion Sk769 av Karin Pilsäter m.fl. (fp) anförs att det finns ett stort antal hushåll med mycket små marginaler som drabbas av kraftiga margineffekter när de försöker förändra sin situation. Margineffekterna uppkommer genom beskattningen och inkomstberoende bidrag. Sänkta inkomstskatter och sänkta marginalskatter skulle ge fler möjlighet att bestämma över sin egen ekonomi (yrkande 1). En sänkning av skatten på vanliga inkomster, höjt generellt barnstöd och minskade inkomstprövade bostadsbidrag skulle ge barnfamiljer med låga eller medelhöga inkomster mer kvar av en inkomstökning (yrkande 6).

I motion Sf305 yrkande 1 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) anförs att alla höjningar i det generella barnstödet från dagens nivå bör ske i form av skattesänkningar. I de fall då familjen inte betalar någon skatt får det ersättas med kontantbidrag via skattekontot.

I motion MJ255 yrkande 13 av Harald Nordlund och Lennart Kollmats (fp) anförs att det är positivt med en fortsatt skatteväxling. 75 % av skatteinkomsterna kommer i dag från arbetsinkomster och 6 % från miljö- och energiområdet. Det är enligt motionärerna en fördelning som successivt måste förändras. Härvid är det viktigt att beakta att industrins internationella konkurrenskraft bibehålls och att miljöskatterna inte driver företag att lägga verksamheten i andra länder.

I motion Sk704 av Martin Nilsson (s) anförs att Sverige inom EU bör verka mot skattekonkurrens på framför allt de områden där skattebaserna är som mest rörliga. Att på uppdrag av folket kunna bestämma skatte- och välfärdsnivåer och inte vara utlämnad till valutaspekulanter och kapitalägare är att återvinna demokratiskt inflytande. Riksdagen bör hos regeringen begära en plan med inriktning på att bevara skatterna på en sådan nivå att höga välfärdsåtaganden och tydliga miljömål garanteras.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening är skatternas främsta syfte att finansiera välfärden, och det är ytterst samhällets välfärdsambitioner som bestämmer nivåerna på skatteuttaget. Ett samhälle med bra vård, skola och omsorg för alla, trygga försäkringar mot inkomstbortfall vid sjukdom och arbetslöshet, en bra utbildning för alla kräver att tillräckliga skatter tas ut för finansieringen. Det är viktigt att Sverige deltar i det internationella samarbete som syftar till att motverka skattekonkurrens mellan länderna.

Utskottet kan konstatera att regeringen konsekvent har prioriterat vård, skola och omsorg. Ersättningsnivån i arbetslöshets-, sjuk- och föräldraförsäkringen har höjts till 80 %, pensionerna har höjts, speciella åtgärder har vidtagits för de sämst ställda pensionärerna, barnbidragen har höjts och fortsätter att höjas enligt framlagda förslag.

Under krisbekämpningen har även låg- och medelinkomsttagarna fått bidra till saneringen och det finns därför skäl att när utrymmet medger söka återställa beskattningen till avsedd nivå. Riksdagen har därför under höstens

budgetbehandling beslutat om det första steget i en reform som syftar till att kompensera löntagarna för den allmänna pensionsavgiften. Beslutet innebär att löntagarna redan under innevarande år kompenseras för 25 % av den allmänna pensionsavgiften. Den särskilda skattereduktionen om 1 320 kr som är riktad speciellt till låginkomsttagare bibehålls också. I vilken takt denna reform kan drivas vidare måste bedömas löpande utifrån utrymme som de offentliga finanserna och det konjunkturpolitiska läget ger och kräver dessutom att en avvägning hela tiden sker mot de behov som finns att säkerställa en tillfredsställande kvalitet i de offentliga åtagandena, särskilt för vården, skolan och omsorgen.

Den skattesänkning som riksdagen fattat beslut om innebär att marginalskatterna sänks för låg- och medelinkomsttagarna. Som motionärerna framhåller bidrar emellertid också olika stödformer till den sammantagna marginaleffekt som kan drabba dessa grupper. Regeringen har – enligt vad utskottet erfarit – för avsikt att tillsätta en särskild utredare som skall analysera barnbidrag, underhållsstöd och bostadsbidrag till barnfamiljer och förutsättningslöst pröva möjligheterna och förutsättningarna för att inom ramen för den generella välfärdspolitiken förändra och modernisera stödsystemen. Systemen skall på ett effektivt sätt bidra till att skapa goda ekonomiska förutsättningar för barnfamiljerna och förstärka föräldrarnas förankring på arbetsmarknaden. En av de centrala uppgifterna för översynen kommer att vara att analysera träffsäkerhet och marginaleffekter och den effekt systemen har på arbetskraftsutbudet och särskild vikt skall läggas vid att analysera ensamföräldrarnas ekonomiska situation.

När det gäller kraven på skatteväxling har utskottet under höstens budgetbehandling tillstyrkt regeringens förslag om en höjning av energi- och miljöskatterna i syfte att finansiera en satsning på individuell kompetenshöjning i arbetslivet. Härigenom skapas en möjlighet att förbättra förutsättningarna för tillväxt i Sverige och få en ökad internationell konkurrenskraft. Utskottet återkommer till stimulansen för den individuella kompetensutvecklingen under en följande rubrik.

Enligt utskottets mening finns det mot den angivna bakgrunden inte något skäl för utskottet att tillstyrka en ändring av den nuvarande skattepolitiska inriktningen.

Med det anförda avstyrker utskottet de aktuella motionsyrkandena.

Tjänstesektorn

Bakgrund

Frågor om särskilda skatteregler för tjänstesektorn har behandlats i Tjänsteutredningens betänkande Uppskattad sysselsättning (SOU 1994:43) och i Tjänstebeskattningsutredningens betänkande Skatter, tjänster och sysselsättning (SOU 1997:17).

I motion Sk602 av Cristina Husmark Pehrsson och Maud Ekendahl (m) anføres att hemtjänsten är en av de snabbast växande branscherna i Danmark. Svarta arbetstillfällena blir vita, och kostnaderna för arbetslöshetsförsäkringen sjunker. Den typ av hemtjänst som efterfrågas i första hand är service som fönsterputs, städning etc. Det skulle underlätta för de äldre i Sverige att klara det egna boendet och höja deras livskvalitet om de fick samma möjlighet (yrkande 1). Motionärerna föreslår att Skåne får bli ett försökslän vad gäller skattesubventionerad hemtjänst åt äldre (yrkande 2).

I motion Sk603 av Catharina Elmsäter-Svärd (m) hemställs att riksdagen beslutar om en skattereduktion för hemnära tjänster så att kvinnor och män kan få hjälp med arbete i hemmen till en betydligt lägre kostnad än i dag.

I motion Sk639 av Nils Fredrik Aurelius och Ola Karlsson (m) anføres att det är nödvändigt att eliminera skattekilarna om den privata tjänstesektorn skall kunna växa (yrkande 1). Företag som har som affärsidé att erbjuda arbetsgivarna en möjlighet att ge de anställda en förmån av fri barnpassning och andra hushållstjänster hindras i dag av reglerna om förmånsbeskattning och det bästa vore om ett schablonbelopp på t.ex. 100 kr/timme fastställdes (yrkande 2).

I motion N384 av Alf Svensson m.fl. (kd) anføres att den ekonomiska brottsligheten och den svarta sektorn är ett allvarligt problem med ett skattebortfall på uppemot 40 miljarder kronor. Seriösa företagare tvingas fuska för att överleva och det finns enligt motionärerna en risk att dagens situation leder till en kraftigt urholkad skattemoral (yrkande 21). Motionärerna föreslår en skattereduktion på 50 % för hushållstjänster och att förmånsvärdet för hemservice åt anställda sänks till 120 kr/timme för att underlätta för denna typ av verksamhet (yrkande 22).

I motion T244 yrkande 1 av Dan Ericsson och Yvonne Andersson (kd) anføres att en väg att göra Östergötland till ett mer företagsvänligt län är att starta en försöksverksamhet med lägre tjänsteskatte. Med ett geografiskt avdelat område bör det vara lättare att se om det blir tydliga tillväxteffekter.

I motion U504 av Dan Ericsson m.fl. (kd) anføres att Europasamarbetet måste inriktas på sänkta skatter på arbete i syfte att främja sysselsättningen, särskilt för att främja den privata tjänstesektorns stora utvecklingsmöjligheter (yrkande 12) och att skatten på hushållsnära tjänster måste sänkas. Det kan enligt motionärerna ske genom sänkt moms eller sänkta arbetsgivaravgifter i vissa branscher, exempelvis restaurang och catering, bilverkstäder, frisör, reparation av hushållsartiklar etc. Även om dessa åtgärder är dyra på kort sikt ger de vinst på längre sikt om den totala sysselsättningen i ekonomin ökar (yrkande 13).

I motion Sk760 av Viviann Gerdin (c) anføres att ett försök med sänkta skatter på hushållstjänster måste genomföras inom ett begränsat område så att en utvärdering kan ske. Motionären föreslår att ett sådant försök genomförs i Värmland.

I motion Sk762 yrkande 1 av Karin Pilsäter och Lena Ek (fp, c) anføres att det ur jämställdhetssynpunkt är angeläget att införa en skattereduktion på 50 % för hushållsnära tjänster. Om fler kvinnor och jämställda män skall

kunna konkurrera om ledande positioner i samhället måste det enligt motionärerna bli möjligt att hederligt och öppet kunna köpa vissa tjänster.

I motion A230 yrkande 17 av Elver Jonsson m.fl. (fp) anfördes att tjänstesektorn är stor och växer snabbt och att det i storstädernas utsatta förorter och bland invandrare finns nya kulturimpulser, kunnande och annan tradition som kan bli en motor i en dynamisk tjänstesektor. En politik för sänkt skatt på arbete och minskade skatteklar är därför enligt motionären en näringspolitik för förorten.

Utskottets ställningstagande

Moderaterna, Kristdemokraterna och Folkpartiet liberalerna föreslog under höstens budgetbehandling att en permanent skattereduktion för rotarbeten och hushållstjänster skulle införas. Skattereduktionen skulle uppgå till 50 % av kostnaden inklusive moms för arbete som utförs i hemmet eller på den egna tomten och vara begränsad till 25 000 kr per hushåll och år. Även *Centerpartiet* föreslog en skattereduktion på 50 % av arbetskostnaden för hushållsnära tjänster som utförs i hemmet. Skattereduktion skulle medges med högst 20 000 kr per hushåll och år och avse tjänster som utförs i hemmet som tvätt, städning, omsorg och trädgårdsskötsel.

Utskottet avstyrkte dessa förslag och anförde att en särskild stimulans för tjänstesektorn skulle innebära ett avsteg från de principer om en likformig och neutral beskattning som ligger till grund för skattereformen och som enligt utskottets mening bör gälla. Utskottet anförde vidare att det framstår som kostsamt att genom stimulanser försöka skapa en tjänsteproduktion som kan konkurrera med hushållens egen tjänsteproduktion och att det finns en risk att effekterna på sysselsättningen blir mycket små eller inga alls samtidigt som kostnaderna blir stora. Även med denna inställning i sak konstaterade utskottet att det inte fanns något som hindrade att förslag med denna inriktning diskuteras i skattesamtalen.

Utskottet har inte ändrat uppfattning i denna fråga och avstyrker därför de nu aktuella yrkandena.

Kompetenskonton

Motionerna

I motion Sk692 yrkande 36 av Bo Lundgren m.fl. (m) anför motionärerna att en kontinuerlig kunskaps- och kompetensutveckling under en individs samlade tid i aktivt arbetsliv kräver nya, individuella finansieringsmöjligheter, och de förordar individuella kompetens- eller utbildningskonton till vilka den enskilde och arbetsgivaren kan avsätta resurser för återkommande kunskapsförsörjning och från vilka uttag får ske när helst det passar arbetstagaren och arbetsgivaren.

I motion Sk717 av Ola Karlsson och Per-Samuel Nisser (m) anfördes att ett system med individuella kompetenskonton kan vara ett sätt att underlätta vidareutbildning men att mycket talar för att utbildningskostnader bör ses som en kostnad för framtida löneinkomster. Motionären föreslår att möjlig-

heten att införa en avdragsrätt för egna utbildningskostnader utreds med inriktning på att den skall gälla kurslitteratur, kursavgifter, m.m.

I motion N387 yrkande 14 av Eskil Erlandsson m.fl. (c) anförs att individuella kompetenskonton med ett delat ansvar för arbetstagare, arbetsgivare och samhälle bör införas. Den enskilde avsätter en del av sin lön, arbetsgivaren tillskjuter en del och staten bidrar genom att göra avsättningarna skattemässigt gynnade. Staten kan vidare ikläda sig en utjämnande funktion för den som är arbetslös eller har låg lön.

Utskottets ställningstagande

Under höstens budgetbehandling har ett yrkande från *Kristdemokraterna* om införande av ett utbildningskonto redan år 2000 avslagits.

Riksdagen har våren 1999 beslutat avsätta 2,4 miljarder kronor under perioden 2000–2002 för en stimulans av kompetensutveckling i arbetslivet. Satsningen görs med utgångspunkt från det förslag som Arbetsgruppen för kompetensutveckling i arbetslivet överlämnade till arbetsmarknadsministern i september 1998. Avsikten är att finansieringen delvis skall ske inom ramen för Nya mål 3 inom EG:s socialfond. En särskild utredare har i betänkandet Nya mål 3 för utvecklingen av de mänskliga resurserna i arbetslivet (SOU 1999:107) lagt fram förslag om den närmare utformningen av stimulansen. Förslaget bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Programmet kräver EG-kommissionens godkännande.

Riksdagen har vidare under hösten 1999 fattat beslut om en skatteväxling som finansierar en avsättning på 3 miljarder kronor för reducerad skatt vid kompetensutveckling i arbetslivet under perioden 2000–2002. Syftet är att stimulera till kontinuerlig individuell kompetensutveckling i arbetslivet, vilket kan öka individens möjligheter att välja och byta arbete, och därmed öka tryggheten i arbetslivet.

Regeringen har den 20 december 1999 beslutat ge en utredare i uppdrag att föreslå hur de avsatta budgetmedlen för individuell kompetensutveckling effektivast skall disponeras (dir. 1999:106). Utredaren skall slutredovisa sitt uppdrag senast den 15 januari 2001.

Enligt utskottets mening har riksdagen redan beslutat avsätta medel för en stimulans för individuell kompetensutveckling i arbetslivet, och det pågår nu ett arbete som syftar till att klarlägga hur stimulansen bör vara utformad. Utskottet anser att resultatet av det pågående beredningsarbetet bör avvaktas och avstyrker därför motionerna.

Reseavdrag

Bakgrund

Riksdagen har höjt det avdragsgilla beloppet för kostnad för resor med egen bil mellan bostad och arbetsplats och i tjänsten från 13 kr till 15 kr fr.o.m. inkomståret 1998. Samtidigt höjdes gränsen för avdragsgilla kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen från 6 000 kr till 7 000 kr per år (prop. 1997/98:1, bet. 1997/98:FiU1).

Avdrag medges endast för resa mellan bostad och arbetsplats. Eventuell omväg eller tidsförlust när barn hämtas eller lämnas på vägen beaktas inte, utan ses som en ej avdragsgill levnadskostnad.

Motionerna

I motion Sk634 yrkande 1 av Ingvar Eriksson och Anders G Högmark (m) hemställs att riksdagen hos regeringen begär förslag om en höjning av avdraget för arbetsresor utan att gränsen för reseavdrag samtidigt höjs.

I motion N277 yrkande 4 av Harald Bergström m.fl. (kd) anförs att den egna bilen på landsbygden är outhärlig för resor till och från arbetet. Enligt motionärerna måste landsbygdsbefolkningen kompenseras för de allt högre drivmedelspriserna, och de begär ett tillkännagivande om att det är viktigt att gränsen för reseavdraget återställs till 6 000 kr.

Även i motion N214 yrkande 28 av Lennart Daléus m.fl. (c) anförs att bilen är viktig för de boende ute på landsbygden och att reseavdraget därför måste höjas. Motionärerna föreslår att regeringen får i uppdrag att utreda ett nytt differentierat glesbygdsvdrag som beror på avstånd och tillgång till basservice.

I motion A807 yrkande 20 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) begärs ett tillkännagivande om att den tid det tar att köra barn till och från dagis på väg till jobbet skall få räknas in när rätten till avdrag för resor med egen bil bestäms.

Också i motion Sk762 yrkande 3 av Karin Pilsäter och Lena Ek (fp, c) framhålls att småbarnsföräldrars hämtning och lämning av barn på dagis är en del av resan till jobbet, och motionärerna föreslår att reglerna ändras.

I motion Sk637 yrkande 1 av Ingegerd Saarinen m.fl. (mp) anförs att någon form av bidrag eller avdrag kan behövas för att det skall vara möjligt att bo i glesbygd med höga miljöskatter på drivmedel. Förmånen kan utformas så att barn beaktas och den kan göras beroende av avståndet till tätort. Det är enligt motionärerna hög tid att regeringen utreder frågan om en kompensation till glesbygdboende så att de får bättre möjligheter att bo kvar och verka i glesbygd.

I motion Sk687 av Hans Stenberg m.fl. (s) anförs att de negativa effekterna av biltrafiken är betydligt större i storstadsområden än i glesbygd och att vägstandarden dessutom är betydligt sämre i glesbygd. Trots detta beskattas bilisterna i glesbygd i praktiken hårdare än bilister i städerna. Enligt motionärerna bör boende i glesbygd kompenseras för sina höga resekostnader genom ökade reseavdrag eller genom en särskild skattereduktion för boende i glesbygd.

Utskottets ställningstagande

Under höstens budgetbehandling har riksdagen avslagit yrkanden från *Moderaterna* om en höjning av avdraget för resor till och från arbetet till 16 kr per mil, en sänkning av det icke avdragsgilla beloppet för arbetsresor till 6 000 kr och om att tidsåtgången för att lämna barn på dagis skall få räknas. Även ett yrkande från *Kristdemokraterna* om en sänkning av det icke avdragsgilla beloppet till 6 000 kr har avslagits.

När riksdagen under hösten 1997 behandlade frågan om en uppjustering av det avdragsgilla beloppet för resor med egen bil hade detta legat på 13 kr sedan 1993. Ökade rörliga kostnader, bl.a. för bensin, gav då anledning till en uppjustering av avdraget. Eftersom den nya nivån borde bestå under flera år bestämdes uppjusteringen till 2 kr. Med hänsyn till statsfinanserna och för att ge åtgärden en tillfredsställande fördelningsprofil höjdes samtidigt gränsen för avdragsgilla kostnader för resor till och från arbetet från 6 000 kr till 7 000 kr. Konstruktionen innebar att åtgärden fick en inriktning mot dem med förhållandevis långa avstånd mellan bostaden och arbetsplatsen.

Som framgår har avsikten varit att fastställa avdragsbeloppet för resor med en viss marginal för att på det sättet undvika årliga justeringar. När det gäller avdragsgränsen för resor har denna utöver sin fördelningspolitiska innebörd också en praktisk betydelse genom att den bidrar till att förenkla taxeringsarbetet. Utskottet ser mot denna bakgrund inte någon anledning att nu överväga någon justering av de aktuella beloppen.

När det gäller förslagen om en möjlighet att räkna in den extra tiden för att lämna barn på dagis finns det enligt utskottets mening skäl att hålla gränsdragningen kring dagens avdragsrätt för resor till och från arbetet så enkel och lättillämpad som möjligt. Att låta skattemyndigheterna beakta resan för inlämning och hämtning av barn på dagis när tidsvinsten beräknas skulle komplicera de bedömningar som måste göras i dessa fall. Härtill kommer att fördelningspolitiska invändningar kan riktas mot åtgärder som innebär att endast vissa barnfamiljer erbjuds en avdragsrätt för en del av sina levnads-kostnader. Om syftet är att förbättra barnfamiljernas ekonomiska situation bör andra lösningar användas, t.ex. förbättringar av de olika stöd som i dag går direkt till barnfamiljerna.

Med det anförda avstyrker utskottet de nu aktuella motionsyrkandena.

Arbetsrum i bostaden

Bakgrund

Praxis är mycket restriktiv när det gäller avdrag för anställds kostnad för arbetsrum i den egna bostaden. Avdrag medges inte om arbetsrummet även kan används som bostadsrum.

Näringsidkare medges ett schablonavdrag för arbete i hemmet om arbete i bostaden utförts minst 800 timmar under beskattningsåret. Om arbetet utförts i bostad på egen fastighet uppgår avdraget till 2 000 kr, annars till 4 000 kr.

Motionerna

I motion Sk606 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) anförs att alltför utför distansarbete i hemmet och att möjligheten att få skatteavdrag för arbetsrum i bostaden behöver utvidgas.

I motion Sk607 av Inger Strömbom (kd) anförs att den begränsade möjligheten till avdrag för arbetsrum i bostaden måste ses över och hänsyn därvid tas till den framtida arbetsmarknaden med ökande distansarbete i hemmet.

Distansutredningen har haft i uppdrag att belysa förekomsten av olika former av distansarbete och föreslå de ändringar som behövs för att distansarbete skall underlättas och uppmuntras. I sitt slutbetänkande SOU 1998:115 har utredningen bl.a. föreslagit ett schablonavdrag för arbetsrum i bostaden. Arbetstagare skall enligt förslaget medges avdrag för bostadskostnad, även om någon del av bostaden inte särskilt inrättats för verksamheten, om arbete i tjänsten utförts i bostaden minst 800 timmar under beskattningsåret och det med hänsyn till arbetet eller anställningens art har varit motiverat att utföra arbetet i bostaden. Distansutredningens slutbetänkande har remissbehandlats och är nu föremål för överväganden inom Regeringskansliet.

Enligt utskottets mening bör regeringens överväganden med anledning av Distansutredningens förslag avvaktas. Utskottet avstyrker de nu aktuella yrkandena.

Fackföreningsavgift

Bakgrund

Avdrag för medlemsavgift till fackförening medges inte enligt gällande regler. När det gäller arbetsgivarnas rätt till avdrag för avgifter till arbetsgivarorganisationer föreligger inte heller någon avdragsrätt för den del av avgiften som avser utgifter för föreningsangelägenheter eller serviceåtgärder. Däremot får arbetsgivarna avdrag för den del av avgiften som avser medel för konfliktändamål. Anledningen är att sådana avgifter anses ha karaktär av försäkringspremie och därför, i enlighet med grundläggande principer för företagsbeskattningen, är avdragsgilla. Den skattemässiga jämställdheten mellan arbetstagare och arbetsgivare anses upprätthållen genom att utbetalda konfliktersättningar är skattepliktiga för arbetsgivare men inte för fackföreningsmedlemmar.

Motionen

I motion Sk702 av Rinaldo Karlsson och Ingemar Josefsson (s) anförts att arbetsgivarna i dag har möjlighet att göra avdrag för avgifterna till de centrala organisationer som företräder dem och att någon motsvarande möjlighet inte finns för arbetstagarna. Detta är enligt motionären oacceptabelt och motionären föreslår att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att det finns ett behov att skapa jämställda förhållanden på arbetsmarknaden genom att ge löntagarna en avdragsrätt för fackföreningsavgift.

Utskottets ställningstagande

Utredningen om avdragsrätt för fackföreningsavgifter och avgifter till arbetsgivarorganisationer (dir. 1998:81) har fått regeringens uppdrag att kartlägga och utvärdera tillämpningen av nuvarande bestämmelser och skall därvid särskilt uppmärksamma frågan om arbetsgivare och arbetstagare behandlas lika från skattesynpunkt. Bakgrunden är att det har hävdats att

beskattningen av avgifterna till arbetsmarknadens organisationer inte är likformig eftersom arbetsgivarorganisationerna kan uppnå avdragsrätt för en del av sina tjänster till medlemmarna genom att erbjuda dem via särskilda servicebolag. Utredningen beräknas avsluta sitt arbete senast vid juni månads utgång 2000.

Som framgår har regeringen redan uppmärksammat det problem som motionärerna tar upp och tillsatt en utredning som skall kartlägga förhållandena på området. Enligt utskottets mening bör resultatet av denna kartläggning nu avvaktas. Utskottet avstyrker motionsyrkandet.

Förmån av fritidshus

Motionen

I motion Sk698 av Rune Berglund (s) anføres att förmånsbeskattning av fri eller billig användning av fritidshus kan leda till att en anställd i vissa fall kan få betala mer för det subventionerade fritidshus som arbetsgivaren erbjuder, än om han hyr på den öppna marknaden. I många fall har det också enligt motionären visat sig att marknadspriserna varit lägre än de katalogpriser som legat till grund för beskattningen. Motionären föreslår att förmånsbeskattningen i stället beräknas på ett genomsnitt av uthyrningspriserna över året.

Utskottets ställningstagande

Fri eller subventionerad semesterbostad som utgått för tjänsten är en skattepliktig förmån och värderingen grundar sig i princip på hyreskostnaden för likvärdiga bostäder på orten under aktuell tidsperiod. Vad motionären anfört utgör enligt utskottets mening inte något skäl att överväga en ändring av dessa principer. Utskottet avstyrker därför motionsyrkandet.

Ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning

Bakgrund

Möjligheten att få avdrag för ökade levnadskostnader vid tillfälligt arbete var fram t.o.m. 1998 års taxering begränsad till två år. Avdrag kunde medges under längre tid än två år, om "anställningens natur" eller "andra särskilda skäl" talade för det. I syfte att underlätta rörligheten på arbetsmarknaden och samtidigt göra reglerna enklare och mer förutsebara har riksdagen slopat tvåårsgränsen för avdrag för ökade levnadskostnader vid tillfälligt arbete fr.o.m. 1999 års taxering. Avdrag skall medges så länge det tillfälliga arbetet pågår och förutsättningarna i övrigt för avdrag är uppfyllda. (prop. 1998/99:83, bet. 1998/99:SkU17).

En skattskyldig som på grund av sitt arbete flyttar till ny bostadsort och behåller bostaden på den tidigare bostadsorten kan medges avdrag för ökade levnadskostnader beroende på vederbörandes bostads- och familjeförhållanden. Vid dubbel bosättning medges gifta och sammanboende par avdrag

under längst tre år och ensamstående skattskyldiga under längst ett år. Avdrag under längre tid kan medges om det finns särskilda skäl.

1999/2000:SkU13

Motionerna

I motion Sk748 av Per Rosengren m.fl. (v) anføres att när tvåårsgränsen för avdrag för ökade levnadskostnader vid tillfälligt arbete numera slopats bör det också övervägas vilka förändringar som kan göras i rätten till avdrag för ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning med anledning av permanent arbete. En utvidgad avdragsrätt vid dubbel bosättning med anledning av permanent arbete är enligt motionärerna betydelsefull för människor i glesbygdsområden, där den enda möjligheten är att ta arbete utanför hemorten. Motionärerna hemställer att riksdagen hos regeringen begär en utredning av konsekvenserna av en utvidgad avdragsrätt vid dubbel bosättning med anledning av permanent arbete.

Utskottets ställningstagande

Den fråga som motionärerna tar upp har numera behandlats utförligt av Utredningen om avdrag för ökade levnadskostnader i betänkandet Förmåner och ökade levnadskostnader (SOU 1999:94). Utredningen konstaterar – i likhet med motionärerna – att beslutet att slopa tvåårsgränsen för avdrag för ökade levnadskostnader vid tillfälligt arbete väcker frågan om en motsvarande åtgärd när det gäller avdraget för ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning. Efter en genomgång av motiven för de båda avdragen finner utredningen att det finns avgörande skillnader mellan avdragen och att dessa kan sammanfattas med att avdraget vid tillfälligt arbete har sin grund i den skattskyldiges anställningsförhållanden under det att avdraget vid dubbel bosättning motiveras av den skattskyldiges bostads- och familjeförhållanden. När det gäller avdraget vid tillfälligt arbete gör knytningen till arbetsförhållandena att det finns en naturlig slutpunkt för avdragsrätten även sedan tvåårsgränsen slopats. Avdragsrätten kvarstår bara så länge arbetet är kortvarigt. Någon motsvarande spärr finns emellertid inte när det gäller avdraget vid dubbel bosättning, och utredningen anser att en dubbel bosättning som pågår under längre tid snarast är att betrakta som en följd av ett inom familjen mer eller mindre frivilligt träffat val. Det är utredningens bestämda uppfattning att ett sådant val av skilda bosättningsorter inom familjen inte skall stödjas med skattelättnader, och utredningen förordar därför att tidsbegränsningen av avdraget vid dubbel bosättning skall finnas kvar. Utredningen föreslår endast att möjligheten till en förlängning av avdragsperioden slopas av förenklingsskäl.

Även om utskottet kan instämma i utredningens principiella resonemang anser utskottet, i likhet med motionärerna, att en utvidgning av avdragsrätten för ökade levnadskostnader i dessa fall skulle kunna ge positiva effekter. Rörligheten på arbetsmarknaden skulle öka och möjligheterna att bo och arbeta i glesbygd skulle förbättras. Enligt utskottets mening finns det skäl att genomföra en kompletterande utredning som belyser dessa effekter. Även den statsfinansiella kostnaden för en sådan reform bör belysas.

Tjänstebil

Bakgrund

Småföretagsdelegationen har i rapporten Bättre och enklare regler (SOU 1997:186) föreslagit att förmån av fritt bränsle skall schablonbeskattas så att den byråkrati, med körjournaler och liknande, som nu belastar småföretagen kan undvikas. Enligt delegationens Förslagskatalog (SOU 1998:94) skulle förslaget få svagt positiva statsfinansiella effekter.

Motionerna

I motion Sk605 av Henrik Westman (m) anför motionären att arbetet med körjournaler är tidskrävande både för den som har tjänstebil och den som skall sköta administrationen. Uppgifterna är enligt motionären också mycket svåra att kontrollera, vilket gör att det måste finnas stora möjligheter att fuska. Motionären föreslår att bil- och bensinförmån schablonbeskattas (yrkande 1) och att beräkningen av antalet körda mil i tjänsten schabloniseras (yrkande 2).

I motion Sk734 av Maria Larsson (kd) anføres att körjournalerna utgör ett stort bekymmer för både företagarna och skattemyndigheterna och att det vore en självklar regelförenkling att avskaffa körjournalerna och i stället höja schablonbeskattningen.

I motion N273 yrkande 5 av Per Westerberg m.fl. (m, kd, fp) anføres att den milberoende förmånsbeskattningen av tjänstebilar tvingar de anställda att föra körjournal och specificera antalet körda mil i tjänsten för att inte tvingas skatta för bensinförmånen som lön. Tjänstebilsinnehavaren och företaget tvingas ägna mycket tid åt att administrera denna redovisning. Motionärerna föreslår att en översyn genomförs i syfte att granska den tidsåtgång som på detta sätt drabbar småföretagarna.

I motion T466 yrkande 2 av Per-Richard Molén m.fl. (m, fp, kd) anför motionärerna att svenska åkare har en konkurrensnackdel gentemot utländska och att Småföretagsdelegationens förslag skulle hjälpa åkeriföretagen då den t.ex. föreslår att beskattningen av tjänstebilar bör schabloniseras, enklare registrering av företag samt en förenkling av tullprocedurena. Motionärerna begär ett tillkännagivande om betydelsen av att Småföretagsdelegationens förslag genomförs för att få till stånd ett bättre företagsklimat i Sverige.

I motion Sk712 av Per Rosengren och Marie Engström (v) anføres att tvåsitsiga bilar som ständigt är fullastade med material och inventarier knappast kan betraktas som privatbilar och att förmån inte bör påföras om företagaren dessutom äger en privat bil av hög standard, även om firmabilen vid vissa tillfällen används för resor mellan företaget och bostaden. Regeringen bör enligt motionärerna få återkomma med ett förslag som innebär att rena servicebilar inte påförs förmånsvärde om företagaren samtidigt har en annan bil för privat körning.

I motion Sk674 av Marianne Andersson m.fl. (c, m, kd, fp) anförs att bilförmånsbeskattningen utgår ifrån att bilen körs privat i minst 1 700 mil per år och att många företagare som har bilen som arbetsredskap inte kommer upp i en så omfattande privat körning. För att undgå den schabloniserade förmånsbeskattningen tvingas de anskaffa en privat bil. Motionärerna begär ett tillkännagivande om att bilar som är arbetsredskap i näringsverksamhet bör undantas från förmånsbeskattning (yrkande 1) och om att större hänsyn bör tas till förmånens faktiska värde när det inte rör sig om ett arbetsredskap (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Sedan den 1 januari 1997 gäller en ny metod för värdering av förmån av helt eller delvis fri bil. I förhållande till tidigare regler har en uppdelning skett i dels förmån av privat nyttjande av bil, dels förmån av fritt drivmedel. Drivmedelsförmånen är knuten till bilens totala körsträcka med en möjlighet för den skattskyldige att reducera förmånen genom styrkt tjänstekörning.

Enligt utskottets mening har reglerna för beskattning av bilförmån fått sin nuvarande utformning som en följd av den kritik som riktades mot de tidigare reglerna för att de innebar en alltför kraftig stimulans av tjänstebilshavarnas privata körning. Utskottet är medvetet om att önskemålet om en ur miljösynpunkt mer rimlig utformning har fört med sig att reglerna blivit mer komplicerade att tillämpa för dem som har förmån av fritt drivmedel, men anser att reglerna trots allt måste anses utgöra en rimlig kompromiss i sammanhanget. Utskottet är inte berett att frångå den grundläggande princip för beskattningen av bilförmån som de nuvarande reglerna är ett uttryck för.

När det gäller bilar som används som arbetsredskap eller privat endast i ringa omfattning ger de nuvarande reglerna enligt utskottets bedömning goda möjligheter att uppnå ett rimligt utfall samtidigt som reglerna genom en viss schablonisering hålls enkla och förutsebara. Vad motionärerna anfört i denna del föranleder enligt utskottets mening inte någon annan bedömning.

Med det anförda avstyrker utskottet de aktuella motionsyrkandena.

Pensionssparande

Bakgrund

För löntagare i allmänhet är utrymmet för avdrag för pensionsförsäkring begränsat till ett halvt basbelopp och 5 % av inkomsten mellan 10 och 20 basbelopp. Andra regler gäller för löntagare som saknar pensionsrätt och för näringsidkare.

Före 1995 uppgick löntagarnas avdragstak till ett basbelopp och 10 % av inkomsten mellan 10 och 20 basbelopp. Beslutet att sänka taket till nuvarande nivå utgjorde ett led i finansieringen av EU-medlemskapet (prop. 1994/95:203, bet. 1994/95:SkU28).

Möjligheten att göra avdrag för premie för makes pensionsförsäkring slopades 1973 som ett led i 1970 års särbeskattningsreform. Härigenom hindrades ett utnyttjande av makars skilda marginalskattesatser.

I motion Sk608 av Anna Åkerhielm (m) begärs ett tillkännagivande om att en avdragsrätt för långsiktigt försäkringssparande som syftar till att finansiera eget seniorboende bör införas.

I motion Sk667 av Margit Gennser och Catharina Hagen (m) föreslås en avdragsrätt för makes/makas premie för pensionsförsäkring och en höjning av den sammanlagda avdragsrätten till minst ett basbelopp.

I motion Sk707 av Margareta Cederfelt (m) föreslås att avdragsutrymmet för privat pensionssparande höjs till två basbelopp fr.o.m. år 2001.

I motion Sk769 av Karin Pilsäter m.fl. (fp) begärs ett tillkännagivande om att avdragsutrymmet för pensionssparande bör ökas till ett och ett halvt basbelopp (yrkande 3) och att människor bör få möjlighet att disponera ett år av sin allmänna pension och egna pensionssparande för studier, start av företag eller annat (yrkande 4).

I motion Sk327 yrkande 12 av Johan Pehrson och Karin Pilsäter (fp) hemställs att avdragsrätten för sparande i privata pensionsförsäkringar höjs till 1,5 basbelopp.

Utskottets ställningstagande

Under höstens budgetbehandling har riksdagen avstyrkt yrkanden om höjning av avdraget för sparande i privata pensionsförsäkringar som framställts i budgetalternativen från *Moderaterna*, *Kristdemokraterna* och *Folkpartiet liberalerna*.

Utskottet anser att principen om särbeskattning av makar bör upprätthållas även när det gäller möjligheten att göra avdrag för eget pensionssparande. Någon möjlighet att göra avdrag för makes kostnad för pensionering bör därför inte återinföras. De skatteregler som gäller för eget pensionssparande lämnar ett utrymme för att skapa ett efterlevandeskydd för make och barn genom förmånstagarförordnanden. Intresset av att skapa ett pensionskydd för bl.a. make bör kunna tillgodoses inom ramen för dessa regler.

När det gäller förslaget om avdrag för sparande för seniorboende anser utskottet att hjälpen till de grupper som behöver ekonomiskt stöd inte bör ges i form av avdragsrätter vid beskattningen utan i stället via de olika direkta stödformer som finns i dag, t.ex. pensionärernas bostadsbidrag. Utskottet är således inte berett att tillstyrka förslaget om en särskild avdragsrätt för sparande för seniorboende.

Utskottet är inte heller berett att tillstyrka förslagen om en ytterligare höjning av avdraget för eget pensionssparande.

Med det anförda avstyrker utskottet de aktuella motionsyrkandena.

Vinstandelsstiftelser

Bakgrund

Sedan den 1 januari 1997 tas särskild löneskatt ut på bidrag som en arbetsgivare lämnar till en vinstandelsstiftelse (prop. 1996/97:21, bet. 1996/97:FiU1). I propositionen framhölls att en av grundtankarna bakom

skattereformen är att alla typer av förvärvsinkomster skall behandlas likformigt.

Vad beträffar utbetalning från en vinstandelsstiftelse finns sedan den 1 januari 1993 en möjlighet till befrielse från socialavgifter (i vissa fall särskild löneskatt). Villkoren är att de bidrag som arbetsgivaren lämnat skall ha varit avsedda att vara bundna under minst tre kalenderår, tillkomma en betydande del av de anställda och lämnas till dem på likartade villkor. Om dessa villkor inte är uppfyllda eller om ersättning lämnas till bl.a. delägare eller företagsledare i ett fåmansbolag gäller i princip inte sådan avgiftsfrihet.

Motionerna

I motion Sk325 yrkande 10 av Alf Svensson m.fl. (kd) hemställs att den särskilda löneskatten slopas på de bidrag som en arbetsgivare lämnar till en vinstandelsstiftelse.

Utskottets ställningstagande

Under hösten budgetbehandling har riksdagen avstyrkt yrkanden om slopad särskild löneskatt på vinstandelar som framstälts i *Moderaternas*, *Kristdemokraternas*, *Centerpartiets* och *Folkpartiet liberalernas* budgetalternativ.

Enligt utskottets mening är uttaget av särskild löneskatt på avsättningar till vinstandelsstiftelser en följd av principerna om likformig beskattning. Utskottet har vid ett antal tillfällen avstyrkt yrkanden om ett slopande av löneskatten på dessa avsättningar. Det finns skäl att framhålla att en särskild stimulans för vinstandelsstiftelserna har införts genom att utbetalningarna under vissa villkor är undantagna från socialavgift.

Med det anförda avstyrker utskottet motionsyrkandet.

Personaloptioner

Bakgrund

En personaloption är en rättighet som ges ut enbart till anställda inom ett företag eller en företagsgrupp. Den innebär att den anställde under vissa förutsättningar i framtiden har rätt att förvärva aktier till ett i förväg bestämt pris. Optionsvillkoren är enhetliga för samtliga anställda som får del av förmånen och är ofta bestämda i en optionsplan.

Personaloptionen kännetecknas av att den är förenad med olika förfoganderättsinskränkningar – t.ex. att den inte får överlåtas eller pantsättas – och att den kan utnyttjas först efter en viss kvalifikationstid. Det är inte ovanligt att optionen är uppdelad i ”etapper” med olika kvalifikationstider. Optionens löptid är lång, ofta tio år. Vanligtvis förfaller personaloptionen om anställningen upphör på grund av uppsägning, avskedande eller dödsfall.

Förmånen av en personaloption beskattas som inkomst av tjänst. Särskilda regler gäller vid in- och utflyttning. Syftet med dessa är att beskattningen endast skall träffa optionsrätt som är intjänad i Sverige (prop. 1997/98:133, bet. 1997/98:SkU26).

I motionerna Sk692 yrkande 10 och T717 yrkande 10 av Bo Lundgren m.fl. (m) anförs att framgångsrika företag i dag använder personaloptioner för att knyta lätttrörlig kompetens från jordens alla hörn till sig och att denna möjlighet är särskilt viktig i tider då den viktigaste tillgången i många företag är medarbetarnas kunskaper. Enligt motionärerna bör regeringen få i uppdrag att se över reglerna och lägga fram ett förslag som innebär att skatten sänks till en konkurrenskraftig nivå. Härvid bör möjligheten att beskatta optioner som inkomst av kapital övervägas.

I motion Sk326 yrkande 7 av Carl Fredrik Graf m.fl. (m) anförs att anställda i fåmansföretag omfattas av de s.k. 3:12-reglerna och därför får högre skatt än andra när de förvärvar aktier i bolaget genom ett optionsprogram. Motionärerna hemställer att reglerna ändras så att de anställda i fåmansföretag inte diskrimineras på detta sätt.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening finns det inte något bärande skäl att medge den som får ut en del av sin lön i form av optioner en lägre beskattning än andra. Utskottet är därför inte berett att tillstyrka en utredning med denna inriktning.

När det gäller anställda i fåmansföretag som förvärvar aktier i företaget kan ett sådant förvärv medföra att den anställde blir att betrakta som en fåmansdelägare och att de regler som gäller för beskattningen av utdelning och reavinst på sådana aktier blir tillämpliga. Utgångspunkten för dessa regler är att inkomsten bör delas upp på en del som beskattas som arbetsinkomst och en del som beskattas som kapitalinkomst, vilket kan leda till en skatteskärpning jämfört med en ren kapitalinkomstbeskattning. Enligt utskottets mening är det rimligt att de särskilda regler som gäller för den som arbetar i det företag som man äger också måste gälla för anställda som träder in som delägare i sitt företag. Utskottet kan därför inte tillstyrka yrkandet om en ändring av reglerna.

I detta sammanhang kan anmärkas att regeringen har tillsatt en utredare som skall se över de regler som gäller för beskattning av utdelning från och reavinst vid försäljning av aktier i fåmansföretag (dir. 1999:72).

Med det anförda avstyrker utskottet de aktuella motionsyrkandena.

Ideellt skadestånd

Motionerna

I flera motioner framställs yrkanden med anledning av att Kammarrätten i Göteborg i en dom i september 1999 funnit att en utgiven kompensation för själsligt lidande utgjorde skattepliktig inkomst av tjänst.

I motion Sk770 yrkande 1 av Ingrid Burman m.fl. (v) hemställs att skadestånd som utbetalats på grund av kränkning av sexuell eller annan art skall likställas skattemässigt med ideella skadestånd.

I motion Sk324 yrkandena 28 och 29 av Lennart Daléus m.fl. (c) anförs att det är stötande att skadestånd på grund av sexuella trakasserier beskattas som inkomst av tjänst. Motionärerna hemställer att reglerna ses över i syfte att likställa skadestånd på grund av sexuella trakasserier med skattefri kränkingsersättning.

Också i motion Sk762 yrkande 4 av Karin Pilsäter och Lena Ek (fp, c) hemställs om en sådan ändring i jämställdhetslagen och skadeståndslagen att skadestånd för sexuella trakasserier anses som kränkingsersättning och därmed utgör skattefritt ideellt skadestånd.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening är ideella skadestånd som saknar samband med skattepliktig verksamhet normalt skattefria. Det är först när skadeståndet har sin grund i ett anställningsförhållande som det anses utgöra skattepliktig intäkt av tjänst.

Enligt flera bestämmelser inom arbetsrättens område skall en arbetsgivare betala skadestånd till en arbetstagar, om arbetsgivaren har åsidosatt vissa av sina lagliga skyldigheter. Skadeståndet kan avse ersättning för ekonomisk skada och ersättning för den kränkning som lagbrottet innebär. Båda dessa slag av skadestånd till arbetstagaren är normalt skattepliktig intäkt av tjänst för denne.

När det gäller sexuella trakasserier finns i jämställdhetslagen (1991:433) en skadeståndssanktionerad skyldighet för en arbetsgivare att vidta utredningsåtgärder och andra åtgärder vid ett påstående om att sådana trakasserier förekommer på arbetsplatsen. Om arbetsgivaren inte fullgör dessa skyldigheter skall arbetsgivaren betala skadestånd till arbetstagaren för den kränkning som underlåtenheten innebär.

Enligt utskottets mening finns det inte någon anledning från beskattningssynpunkt att behandla skadestånd som betalas ut på grund av sexuella trakasserier på arbetsplatsen på annat sätt än andra skadestånd. Nuvarande praxis i fråga om beskattning av skadestånd som har sin grund i anställningsförhållanden fungerar också väl. Utskottet är inte berett att tillstyrka förslagen om ändrade regler på detta område och avstyrker därför de aktuella motionsyrkandena.

Valkampanjer, m.m.

Motionerna

I motion Sk768 av Caroline Hagström (kd) anförs att personvalsinslaget är ett viktigt inslag i arbetet för en ökad demokrati och att de kandidater som nomineras måste få samma möjligheter även ekonomiskt att bedriva en personvalskampanj. Enligt motionären har riksdagsmännen möjlighet att bedriva sin kampanj på betald arbetstid och får göra avdrag för kostnader under det att övriga måste bedriva kampanj på fritiden och utan möjlighet till avdrag för kostnaderna. Motionären begär ett tillkännagivande till regeringen med denna innebörd.

I motion Sk626 av Jan Backman (m) anför motionären att det bör övervägas att ge riksdagsmännen en möjlighet att göra avdrag med ett belopp som motsvarar erhållen kostnadsersättning, och motionären föreslår att regeringen får i uppdrag att återkomma med ett förslag av denna innebörd.

Utskottets ställningstagande

När det gäller frågan om avdrag för kampanjkostnader har denna behandlats av utskottet i betänkande 1998/99:SkU10. Utskottet hade förståelse för den kritik som riktades mot reglerna och ställde sig inte heller avvisande till närmare prövning av dessa. Utskottet utgick ifrån att frågan skulle kunna behandlas i anslutning till regeringens överväganden med anledning av den översyn som Rådet för utvärdering av 1998 års val då arbetade med.

Rådet för utvärdering av 1998 års val har under hösten 1999 avgivit delbetänkandet Personval 1998 och redovisar i betänkandet den aktuella frågan och olika problem som kan uppstå om reglerna ändras. Rådet anser att frågan bör göras till föremål för en särskild översyn. Personval 1998 är nu föremål för överväganden inom Regeringskansliet.

Enligt utskottets mening bör regeringens fortsatta beredning av den aktuella frågan nu avvaktas, och utskottet avstyrker därför motionsyrkandet.

När det gäller förslaget om en tydligare reglering av riksdagsmännens avdragsrätt för kostnader är utskottet inte berett att tillstyrka en sådan förändring. Utskottet avstyrker även detta motionsyrkande.

Bär, svamp och kottar

Bakgrund

Intäkt av försäljning av vilt växande bär, svampar och kottar som den skattskyldige själv plockar är skattefri upp till 5 000 kr. Intäkten får inte ingå i näringsverksamhet.

Motionerna

I motion Sk686 av Erling Wälivaara och Jan Erik Ågren (kd) anføres att den skattefria gränsen för hobbyplockning av vildvuxna bär, svampar och kottar behöver höjas. Enligt motionärerna har skattemyndigheterna mycket svårt att kontrollera dessa inkomster och många frestas därför att inte uppges sina riktiga namn till uppköparna, vilket är särskilt olyckligt när det gäller skolungdomar som frestas till skattefusk i tidiga år. Motionärerna föreslår att gränsen höjs till 10 000 kr.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening finns det anledning att vara restriktiv när det gäller undantag från de allmänna reglerna om beskattning av förvärvsinkomst. Utskottet anser inte att det finns skäl att överväga en höjning av detta belopp och avstyrker därför motionsyrkandet.

Bakgrund

I England har s.k. LETS (Local Exchange and Trade System) vuxit fram och utgör ett mellanting mellan den traditionella marknaden och den informella sektorn. Medlemmarna sätter ut annonser om sina tjänster, och byten som sker meddelas ringens bokförare.

Motionerna

I motion Sk710 av Kia Andreasson och Thomas Julin (mp) anförs att bytesringar har sociala fördelar eftersom de bidrar till att skapa ett socialt kitt i ett samhälle som i dag i alltför hög grad präglas av isolering och misstänksamhet mellan grannar i stället för gemenskap. Det är enligt motionärerna hög tid att skattelagstiftningen ses över så att den inte motverkar utan gynnar en önskvärd socialt hållbar samhällsutveckling, och de hemställer att riksdagen hos regeringen begär ett förslag om en skattebefrielse för bytesringar.

Utskottets ställningstagande

Byte av varor och tjänster i organiserad form skall i princip beskattas, och undantag från dessa principer skulle enligt utskottets mening ge upphov till svåra gränsdragnings- och kontrollproblem. Utskottet har vid upprepade tillfällen avstyrkt liknande yrkanden och vidhåller sin ståndpunkt i denna fråga och avstyrker således det aktuella motionsyrkandet.

Gåvor

Motionerna

I motion Sk663 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m) anför motionärerna att många andra länder medger avdrag för gåvor till humanitära organisationer och att en motsvarande möjlighet bör prövas i Sverige. Avdragsrätten skulle kunna vara begränsad till ett visst belopp per person, och mottagarna skulle kunna utgöra organisationer som Stadsmissionen, Röda korset, etc. Motionärerna hemställer att regeringen får återkomma med ett förslag av denna innebörd.

Också i motion Sk708 av Margareta Cederfelt (m) framställs ett yrkande med denna inriktning. Enligt motionären skulle många med glädje ge ett betydligt högre bidrag än vad som görs i dag om en möjlighet till avdrag fanns.

Även i motion Sk749 av Elver Jonsson och Karl-Göran Biörsmark (fp) föreslås att en avdragsrätt för gåvor till ideellt och humanitärt arbete införs. Mottagare skulle kunna vara svenska trossamfund och organisationer som utövar olika former av hjälpverksamhet eller annan ideell verksamhet.

Utskottet har vid upprepade tillfällen avstyrkt yrkanden med denna inriktning och har därvid hänvisat till att en avdragsrätt för gåvor skulle utgöra ett allvarligt brott mot principerna för 1990 års skattereform och skulle leda till ett kraftigt skattebortfall. Utskottet avstyrker motionsyrkandena.

Biodling

Bakgrund

Vid 1991 års skattereform infördes särskilda skatteregler för hobbyverksamhet. Inkomst av hobbyverksamhet beskattas under inkomst av tjänst. Avdrag får göras för utgifter som erlagts under beskattningsåret eller under något av de fem år som föregår beskattningsåret. Avdrag för utgift som erlagts före beskattningsåret medges endast i den mån utgiften överstiger eventuella inkomster under det året. Vid biodling utan anknytning till jordbruk går gränsen mellan hobby och näringsverksamhet normalt vid 15 bikupor.

Motionerna

I motion Sk733 av Tuve Skånberg och Holger Gustafsson (kd) anförs att glädjen med hobbybiodling försvann när det blev nödvändigt att kunna styrka att man inte gjort någon vinst, och det stora flertalet slutade. En enkel lösning är enligt motionärerna att återgå till regeln om att biodlare med 15 kupor är befriade från antecknings- och bokföringsskyldighet.

I motion Sk725 av Helena Hillar Rosenqvist m.fl. (mp) anförs att många slutade med biodling när hobbybeskattningen infördes, eftersom det blev för krångligt med bokföringen. Att återigen medge skattebefrielse för 15 kupor skulle enligt motionärerna vara ett bra sätt att stödja denna nyttiga näring.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening finns det anledning att undvika att ha regler som gör det möjligt att varaktigt bedriva en vinstgivande verksamhet utan att den underkastas samma skatteregler som andra liknande verksamheter. Skattefriheten för inkomst av hobbyverksamhet avskaffades därför under 1991 års skattereform och särskilda regler för beskattningen av sådan verksamhet infördes.

När det gäller biodling innebär det anförda att eventuella överskott av hobbybiodling kommer att beskattas och att en odlare som vill dra av utgifter från år då någon inkomst inte deklarerats måste kunna redovisa sina inkomster under ett sådant år. De krav som ställs gäller en redovisning av de inkomster som förekommit och ett underlag som styrker utgifterna. Enligt utskottets bedömning bör en sådan redovisning inte medföra alltför mycket besvär.

Utskottet är inte berett att ompröva sitt ställningstagande när det gäller beskattningen av hobbyverksamhet och vidhåller att dessa skatteregler även bör gälla för hobbybi odlare.

Sparavdrag för barn

Motionen

I motion Sk718 av Birgitta Carlsson och Marianne Andersson (c) anför motionärerna att det är viktigt att föräldrar tidigt lär sina barn att spara och att det härvid är ett problem att barn måste betala skatt på ränta som överstiger 100 kr, eftersom detta minskar intresset. Motionärerna begär ett tillkännagivande om att ett grundavdrag på 2 000 kr för barns ränteinkomster bör införas.

Utskottets ställningstagande

Före skattereformen var det vanligt att föräldrar förde över kapital till sina barn av skatteskal. Barnen hade en lägre skattesats och var dessutom berättigade till ett grundavdrag som kunde kvittas mot ränteinkomsten. Skattereformen syftade bl.a. till att eliminera den här formen av vardaglig skatteplanering genom att göra beskattningen mer likformig. Kapitalinkomsterna sammanfördes i ett inkomstslag och fick en proportionell skattesats och möjligheten att få grundavdrag från inkomst av kapital slopades. Ett då gällande särskilt sparavdrag slopades också. Resultatet blev en så långt möjligt likformig beskattning av kapitalinkomster.

Enligt utskottets mening är det ett viktigt resultat av skattereformen att ränteinkomster numera har en likformig beskattning. Utskottet är inte berett att ändra på detta förhållande och avstyrker därför motionsyrkandena.

Dubbelbeskattningsavtal

Motionerna

I motion Sk703 av Carina Hägg (s) anföras att det vid omförhandling av gällande dubbelbeskattningsavtal med USA bör prövas om det finns möjlighet att få en förändring i den diskriminering som svenska medborgare som är bosatta i USA utsätts för vid beskattningen av egendom som tas över från en avliden make.

Utskottets ställningstagande

Bakgrunden till motionärens yrkande är en regel i amerikansk arvsattelagstiftning som innebär att ett uppskov med erläggandet av arvsskatt efter en avliden make medges till dess att den efterlevande maken avlider om denne efterlevande make är amerikansk medborgare ("marital deduction"). Om den efterlevande maken saknar amerikanskt medborgarskap medges inte detta uppskov (den s.k. TAMRA-lagstiftningen – Technical and Miscellaneous Revenue Act).

I dubbelbeskattningsavtalet mellan Sverige och USA angående skatter på kvarlåtenskap, arv och gåva finns ett förbud mot att diskriminera den andra statens medborgare vid arvsbeskattningen. En svensk medborgare i USA skall således inte behöva bli föremål för beskattning eller därmed sammanhängande krav som är av annat slag eller mer tyngande än den beskattning och därmed sammanhängande krav som en amerikansk medborgare under samma förhållanden är underkastad.

Av en redogörelse som dåvarande skatteminister Thomas Östros lämnat våren 1997 i svar på fråga 1997/97:258 framgår att man från svensk sida hävdar att lagstiftningen strider mot förbudet mot diskriminering i arvsavtalet och att detta framförts till den amerikanska regeringen. USA har emellertid hela tiden hävdat att lagstiftningen inte är diskriminerande. Även andra länder har uppvaktat den amerikanska regeringen i denna fråga utan resultat. Skatteministerns uppfattning var att det finns anledning att vidhålla den svenska tolkningen samtidigt som det måste konstateras att den amerikanska regeringen och representanthuset konsekvent och under ett decennium hållit fast vid sin ursprungliga tolkning. Skatteministern tvingades därför konstatera att ytterligare påståttningar inte framstår som meningsfulla.

Utskottet har från Regeringskansliet inhämtat att läget i denna fråga är oförändrat.

Enligt utskottets mening finns det mot den angivna bakgrunden inte någon anledning att uppmärksamma regeringen på frågan genom ett tillkännagivande av den innebörd som motionären föreslår, och utskottet avstyrker därför motionsyrkandet.

Ideella föreningars skattskyldighet

Bakgrund

Ideella föreningar är enligt 7 § 5 mom. SIL under vissa villkor befriade från skattskyldighet för bl.a. inkomst av förvärvsverksamhet som till huvudsaklig del härrör från verksamhet som av hävd utnyttjats som finansieringskälla för ideellt arbete.

Frågan om ideella föreningars verksamhet omfattas av skattebefrielsen har under senare tid prövats i ett antal fall. Ett uppmärksammat fall gäller en idrottsförenings skattskyldighet för inkomst av rockkonsert. Föreningen skulle i samarbete med ett kommersiellt bolag anordna en årlig rockkonsert med viss arbetsfördelning mellan bolaget och föreningen. Rättsnämnden lämnade ett negativt besked. Föreningen överklagade och Regeringsrätten förklarade i dom i september 1999 att anordnandet av rockkonsert skall anses som en verksamhet som av hävd utnyttjas för att finansiera ideellt arbete.

Motionerna

I motion Kr509 yrkande 13 delvis av Kent Olsson m.fl. (m) anförs att skattemyndigheterna i vissa fall hävdar att idrottslig verksamhet som bedrivs av idrottsföreningar skall betraktas som näringsverksamhet. Ståndpunkten är

enligt motionärerna orimlig och ett förtydligande i lagtexten kan behövas för att undvika omfattande problem.

I motion Sk651 av Tomas Eneroth m.fl. (s) anförs att flera idrottsföreningar under senare tid har upptaxerats då skattemyndigheten bedömt att rockkonserter, basaren eller marknaden inte uppfyllt de krav som ställs för att åtnjuta skattefrihet. Tolkningen av bestämmelserna är inte heller enkel. Mot denna bakgrund är det enligt motionärerna nödvändigt med en översyn av bestämmelserna i syfte att stimulera ideellt föreningsengagemang och underlätta kompletterande finansiering.

Utskottets ställningstagande

Stiftelse- och föreningsskattekommittén har haft i uppdrag att se över beskattningsreglerna för stiftelser och ideella föreningar och har i betänkandet Översyn av skattereglerna för stiftelser och ideella föreningar (SOU 1995:63) föreslagit en modernisering av systemet för skattebefrielse. Tyngdpunkten ligger i en särskild lag om skattebefrielse för stiftelser och ideella föreningar. Lagen bygger till stor del på nuvarande system men innehåller en del materiella förändringar. Betänkandet bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Regeringen har i februari 1999 tillsatt en utredning med uppgift att se över de begrepp i mervärdesskattelagen som reglerar frågor om skattskyldighet och yrkesmässig verksamhet. Utredaren skall särskilt analysera hur mervärdesskattelagens bestämmelser om undantag från skattskyldighet för ideella föreningars verksamhet överensstämmer med direktivets verksamhetsinriktade undantag från skatteplikt för organisationer utan vinstintresse samt hur nuvarande svenska regler påverkar konkurrensneutraliteten i allmänhet och särskilt i förhållande till mindre och medelstora företag (dir. 1999:10). Utredaren skall redovisa resultatet av sitt arbete senast den 1 juli 2000.

Utskottet anser att den pågående beredningen och utredningen bör avvakta och avstyrker motionärernas begäran om tillkännagivanden till regeringen i frågan.

Idrottskonto

Motionen

I motion Kr509 yrkande 13 delvis av Kent Olsson m.fl. (m) föreslår motionären att elitidrottsmän skall få en möjlighet att fondera sina inkomster så att dessa skattemässigt kan jämnas ut över tiden.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening bör skattereglerna så långt möjligt vara utformade på ett sådant sätt att undantag för olika grupper kan undvikas, och utskottet har också vid tidigare tillfällen avstyrkt yrkanden om olika former av utjämningskonton med hänvisning till skattereformens principer om en likformig och enhetlig beskattning.

Arbetsgivaravgift på ideella föreningars ersättning till ledare, m.m.

Bakgrund

För idrottsföreningar gäller särskilda regler vid utbetalning av ersättning till idrottsutövare. Understiger föreningens ersättning till en utövare ett halvt prisbasbelopp per år utgår inte arbetsgivaravgift/särskild löneskatt (3 kap. 2 § lagen om allmän försäkring). Vidare kan, under vissa förutsättningar, ett schablonavdrag på upp till 3 000 kr medges för kostnader för idrottsredskap m.m. (RSV S 1999:37).

Motionerna

I motion Sk714 av Willy Söderdahl m.fl. (v) anføres att idrottsföreningarna har ett skatteundantag som inte gäller för andra ideella föreningar. Arbetsgivaravgifter tas inte ut på ersättningar till utövare och ledare upp till ett halvt prisbasbelopp. Begränsningen till idrottsföreningar gör att KFUK/KFUM inte har samma möjlighet trots att föreningen ordnar läger för ungdomar där mycket av tiden kan användas för idrottsutövning. Regeringen bör överväga att utvidga regelns tillämpning till alla ideella föreningar i syfte att stärka den ideella barn- och ungdomsverksamheten och kulturlivet.

I motion Sk697 av Inger Davidson (kd) hemställs att skatteförmåner som i dag gäller idrottslig verksamhet skall omfatta hela den ideella sektorn.

I motion Sk743 av Margareta Andersson och Birgitta Sellén (c) hemställer motionärerna att skattereglerna ändras så att alla ideella kultur- och ungdomsorganisationer jämföras med idrottsrörelsen i skattehänseende.

Utskottets ställningstagande

Utredningen (S 1995:08) om socialförsäkringens personkrets har bl.a. haft i uppdrag att göra en teknisk översyn av reglerna för betalning av socialavgifter och allmänna egenavgifter. I betänkandet Socialavgiftslagen (SOU 1998:67) föreslås en ny socialavgiftslag som bl.a. kommer att innehålla den nuvarande bestämmelsen om ett fribelopp på ett halvt basbelopp för idrottsföreningar. Betänkandet har remissbehandlats och är nu föremål för överväganden i Regeringskansliet.

Utskottet har erfarit att Svenska Kennelklubben hos Regeringskansliet har begärt att begränsningen till idrottsföreningar slopas så att även Kennelklubben kan omfattas av fribeloppet.

Enligt utskottets mening har frågan om en förändring av den aktuella regeln aktualiserats under beredningen av de förslag som Utredningen om socialförsäkringens personkrets lagt fram, och utskottets anser att resultatet av denna beredning nu bör avvaktas. Utskottet avstyrker motionsyrkandena.

Motionen

I motion Sk604 av Per-Samuel Nisser och Catharina Elmsäter-Svärd (m) anføres att många idrottsföreningar har en ansträngd ekonomi men att de ändå försöker ersätta direkta utlägg som ledare och andra har under sin ideella insats. I dag måste föreningen betala skatt och sociala avgifter och ledaren blir beskattad för ersättningen såsom för inkomst. Ersättningar till ungdomsledare borde enligt motionärerna vara skattefria upp till ett visst belopp.

Utskottets ställningstagande

Den fråga som motionärerna tar upp har nyligen utretts av Utredningen om ökade levnadskostnader som under hösten 1999 lagt fram sitt slutbetänkande Förmåner och ökade levnadskostnader (SOU 1999:94). När en uppdragsgivare utger ersättning för kostnader i samband med ett uppdrag skall ersättningen tas upp som en skattepliktig intäkt. Avgörande för det slutliga resultatet för den enskildes del är möjligheten att göra avdrag för kostnaden. När det gäller kostnad för resa till och från ett uppdrag är denna avdragsgill. Det problem som föreligger är att avdraget faller in under den avdragsbegränsning på 7 000 kr som gäller för resor till och från arbetet. När det gäller övernattningskostnader är dessa avdragsgilla enligt reglerna om avdrag för ökade levnadskostnader vid tillfälligt arbete. Om avståndet mellan bostadsorten och arbetsorten är minst femtio kilometer och övernattningskostnader skett föreligger rätt till avdrag för kostnad för logi, måltidsutgifter och småutgifter.

Utredningen konstaterar i betänkandet att avdragsutrymmet för kostnad för logi har en utformning som överensstämmer med de regler som i övrigt gäller på området och anser inte att det finns någon anledning att föreslå en ändring i denna del. När det gäller resekostnader anser utredningen emellertid att beskattningskonsekvenserna framstår som icke önskvärda, och utredningen föreslår att reglerna ändras så att den nu aktuella typen av resor inte omfattas av någon beloppsmässig avdragsbegränsning.

Utredningens betänkande är föremål för överväganden inom Regeringskansliet. Enligt utskottets mening bör den fortsatta beredningen av det aktuella förslaget nu avvaktas. Utskottet avstyrker motionsyrkandena.

Tjänstepensioner

Bakgrund

Riksdagen har under våren 1998 fattat beslut om nya regler för arbetsgivares avdrag för pensionskostnader. Reglerna tar sikte på arbetsgivarens kostnad för att trygga pensionsutfästelserna och innebär att ett belopp motsvarande högst 35 % av den anställdes lön och andra pensionsgrundande ersättningar får dras av. Avdraget får dock inte överstiga 10 basbelopp. En kompletterande regel finns för de fall då pensionsrättigheten skall ”köpas i kapp” eller

då pensionsavgångar sker i förtid (prop. 1997/98:146 Förenklad avdragsrätt för pensionskostnader, bet. 1997/98:SkU27).

Under hösten 1998 har möjligheten till byte av tryggandeform med avdragsrätt utvidgats. Avdrag för kostnad för nytt tryggande av en pensionsutfästelse får göras under förutsättning att utfästelsen tidigare tryggats med avdragsrätt (prop. 1998/99:16, bet. 1998/99:SkU4).

Motionerna

I motion Sk738 av Kenth Högström (s) anføres att knytningen av avdragsrätten för avsättning till pensionsstiftelse till innevarande eller föregående års löneuttag gör att en eventuell ändring i pensionsåtagandet efter avgång ur tjänst inte får någon skatterättslig effekt, trots att pensionsstiftelsens kapital ligger inom en principiellt avdragsgill nivå. Vidare krävs det pensionsförsäkringspremie för att en utfästelse till en rättighetshavares efterlevande skall kunna tryggas avdragsgillt. Dessa förhållanden diskriminerar bl.a. stiftelseformen, och motionären begär ett tillkännagivande om att reglerna bör ändras så att pensionsstiftelseinstrumentet stärks och företagarnas valmöjligheter ökar.

Utskottets ställningstagande

När utskottet under våren 1998 behandlade dessa skatteregler konstaterade utskottet bl.a. att reglerna har en nära anknytning till tryggandelagen, och utskottet uttalade att det är viktigt att de olika problem som kan finnas kring tryggandelagen och dess tillämpning kartläggs i syfte att få ett underlag för en bedömning av behovet av en översyn av den lagen (bet. 1997/98:SkU27 s. 36).

Under hösten 1998 beslutade riksdagen om en utvidgning av avdragsrätten vid byte av tryggandeform. Med anledning av motioner om en möjlighet till byte av tryggandeform på en högre förmånsnivå, som uppnåtts genom tillväxt i en pensionsstiftelse eller på annat sätt anförde utskottet att detta väcker frågor kring hanteringen av kapitalet i pensionsstiftelser, och utskottet uttalade att den pågående kartläggningen av frågor som har anknytning till tryggandelagen bör ske med beaktande av de regler för beskattning i samband med pensionsutfästelser som aktualiseras genom motionsyrkandet. Utskottet förutsatte att regeringen, om det visar sig behövt, återkommer till riksdagen med förslag till ändring i dessa regler.

Enligt vad utskottet erfarit pågår det ett arbete inom Regeringskansliet med de nu aktuella frågorna. Utskottet avstyrker motionsyrkandet.

Stämpelskatten

Motionerna

I motion Sk742 av Viviann Gerdin och Gunnel Wallin (c) hemställs att den som förvärvar en fastighet i vissa fall möjlighet att välja mellan köp och fastighetsreglering. Vid köp tas stämpelskatt ut med 1,5 % respektive 3 % av

köpeskillingen. Vid fastighetsreglering tas ingen stämpelskatt ut. Däremot är regleringen förbunden med en kostnad för lantmäteriförrättningen som i förhållande till stämpelskatten är liten. Sammanfattningsvis konstaterar motionärerna att stämpelskatten är olika beroende på köparens förutsättningar. De begär ett tillkännagivande om att lagfartskostnaderna vid fastighetsköp bör likställas.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets bedömning utgör de förhållanden som motionären påtalar inte något skäl för en ändring av reglerna. Utskottet avstyrker motionsyrkandet.

Generalklausulen

Bakgrund

År 1980 infördes en lag mot skatteflykt. Lagen, som var av tillfällig karaktär, skärptes 1982 och förlängdes i olika omgångar tills den upphävdes hösten 1992. Den 1 juli 1995 återinfördes lagen (prop. 1994/95:209, SkU30). Reglerna har senast den 1 januari 1998 givits en något ändrad utformning (prop. 1997/98:170, bet. 1997/98:SkU3).

Motionerna

I motion Sk327 av Johan Pehrson och Karin Pilsäter (fp) anförs att en förutsättning för ett fungerande skattesystem är att det finns en tillfredsställande kontroll av underlaget och att det samtidigt är viktigt att denna strävan inte kränker den enskildes integritet och rättssäkerhet (yrkande 20). Motionärerna anför vidare att generalklausulen står i strid med fundamentala principer som syftar till att förhindra en godtycklig maktutövning. Bestämmelsen är svårbegriplig och oförutsebar för de skattskyldiga. De hemställer att generalklausulen avskaffas (yrkande 21).

Utskottets ställningstagande

Även om skattereformen fört med sig att möjligheterna till förfaranden och handlanden som är att betrakta som skatteflykt minskat på viktiga områden finns det enligt utskottets mening fortfarande utrymme för sådana förfaranden som är att betrakta som skatteflykt genom skillnaderna i beskattningen av arbetsinkomster och kapitalinkomster och genom andra asymmetrier i beskattningssystemet. De lagtolkningsmetoder som finns har visat sig otillräckliga när det gäller att förhindra och motverka skatteflyktsförfaranden och det finns ett starkt behov av en lagstadgad tolkningsanvisning som ger möjlighet att under vissa förutsättningar angripa förfaranden som inte kan förhindras eller motverkas med annan lagstiftning. Utskottet är således inte berett att tillstyrka att generalklausulen upphävs och avstyrker därför motionsyrkandena.

Utskottet hemställer

1. beträffande *allmänna riktlinjer för inkomstbeskattningen*

att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk325 yrkande 3, 1999/2000:Sk601, 1999/2000:Sk616 yrkandena 1 och 4, 1999/2000:Sk638, 1999/2000:Sk661, 1999/2000:Sk666, 1999/2000:Sk704, 1999/2000:Sk769 yrkandena 1 och 6, 1999/2000:U504 yrkandena 4 och 14, 1999/2000:Sf305 yrkande 1, 1999/2000:MJ255 yrkande 13, 1999/2000:MJ718 yrkande 17, 1999/2000:A713 yrkande 2 och 1999/2000:A805 yrkande 5,

res. 1 (m)

res. 2 (kd)

res. 3 (c)

res. 4 (fp)

2. beträffande *tjänstesektorn*

att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk602 yrkandena 1 och 2, 1999/2000:Sk603, 1999/2000:Sk639 yrkandena 1 och 2, 1999/2000:Sk760, 1999/2000:Sk762 yrkande 1, 1999/2000:U504 yrkandena 12 och 13, 1999/2000:T244 yrkande 1, 1999/2000:N384 yrkandena 21 och 22 och 1999/2000:A230 yrkande 17,

res. 5 (m, kd, fp)

res. 6 (c)

3. beträffande *kompetenskonton*

att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk692 yrkande 36, 1999/2000:Sk717 och 1999/2000:N387 yrkande 14,

res. 7 (m, fp)

res. 8 (c)

4. beträffande *reseavdrag*

att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk634 yrkande 1, 1999/2000:Sk637 yrkande 1, 1999/2000:Sk687, 1999/2000:Sk762 yrkande 3, 1999/2000:N214 yrkande 28, 1999/2000:N277 yrkande 4 och 1999/2000:A807 yrkande 20,

res. 9 (m)

res. 10 (kd)

res. 11 (c)

5. beträffande *arbetsrum i bostaden*

att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk606 och 1999/2000:Sk607,

res. 12 (m, kd, fp)

6. beträffande *fackföreningsavgift*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Sk702,

res. 13 (m) - motiv.

7. beträffande *förmån av fritidshus*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Sk698,

8. beträffande *ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning*
att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Sk748 som sin mening
ger regeringen till känna vad utskottet anfört i denna del,

res. 14 (s, mp)

9. beträffande *värdering av bilförmån*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk605 yrkandena 1 och 2,
1999/2000:Sk674 yrkande 2, 1999/2000:Sk734, 1999/2000:T466
yrkande 2 och 1999/2000:N273 yrkande 5,

res. 15 (m, kd)

10. beträffande *bilar som används som arbetsredskap*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk674 yrkande 1 och
1999/2000:Sk712,

res. 16 (m, kd)

res. 17 (v)

11. beträffande *pensionssparande*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk327 yrkande 12,
1999/2000:Sk608, 1999/2000:Sk667, 1999/2000:Sk707 och
1999/2000:Sk769 yrkandena 3 och 4,

res. 18 (m)

res. 19 (fp)

12. beträffande *vinstandelsstiftelser*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Sk325 yrkande 10,

res. 20 (m, kd, c, fp)

13. beträffande *personaloptioner*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk326 yrkande 7,
1999/2000:Sk692 yrkande 10 och 1999/2000:T717 yrkande 10,

res. 21 (m, fp)

14. beträffande *ideellt skadestånd*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk324 yrkandena 28 och
29, 1999/2000:Sk762 yrkande 4 och 1999/2000:Sk770 yrkande 1,

res. 22 (v, c, fp)

15. beträffande *valkampanjer, m.m.*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk626 och 1999/2000:
Sk768,

16. beträffande *bär, svamp och kottar*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Sk686,

res. 23 (kd)

17. beträffande *bytesringar*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Sk710,

res. 24 (mp)

18. beträffande *gåvor*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk663, 1999/2000:Sk708
och 1999/2000:Sk749,

res. 25 (m)

19. beträffande *biodling*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk725 och 1999/2000:
Sk733,

res. 26 (kd)

20. beträffande *sparavdrag för barn*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Sk718,
21. beträffande *dubbelbeskattningsavtal*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Sk703,
22. beträffande *ideella föreningars skattskyldighet*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk651 och 1999/2000:Kr509 yrkande 13 i denna del,
res. 27 (m)
23. beträffande *idrottskonto*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr509 yrkande 13 i denna del,
24. beträffande *arbetsgivaravgift på ideella föreningars ersättning till ledare, m.m.*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Sk697, 1999/2000:Sk714 och 1999/2000:Sk743,
res. 28 (v)
res. 29 (kd)
25. beträffande *kostnadsersättning till ungdomsledare och andra med kortvariga uppdrag*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Sk604,
res. 30 (m, v)
26. beträffande *tjänstepensioner*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Sk738,
res. 31 (m)
27. beträffande *stämpelskatten*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Sk742,
28. beträffande *generalklausulen*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Sk327 yrkandena 20 och 21.
res. 32 (m, fp)

Stockholm den 22 februari 2000

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

I beslutet har deltagit: Arne Kjörnsberg (s), Carl Fredrik Graf (m), Lisbeth Staaf-Igelström (s), Per Rosengren (v), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Per Erik Granström (s), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Ulla Wester (s), Desirée Pethrus Engström (kd), Catharina Hagen (m), Yvonne Ruwaida (mp), Rolf Kenneryd (c), Johan Pehrson (fp), Claes Stockhaus (v), Bengt Niska (s) och Lars Lilja (s).

1. Allmänna riktlinjer för inkomstbeskattningen (mom. 1) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har

dels anfört följande:

Moderata samlingspartiet vill genomföra en reformpolitik som ger Sverige ett gott klimat för individer och företag och stärker Sveriges internationella konkurrenskraft. Sverige har enorma möjligheter, om de rätta förutsättningarna ges. Att det inte är så i dag illustreras av en trots goda konjunkturer hög arbetslöshet, utflyttning av företag, brist på arbetskraft och stor segregation.

Moderata samlingspartiet har i sitt budgetalternativ för år 2000 lagt fram förslag om en lång rad skattesänkningar som syftar till att öka den enskildes möjlighet att kunna försörja sig på sina egna arbetsinkomster och ha kontroll över den egna tillvaron. Det gäller bl.a. sänkta inkomstskatter och en successiv avveckling av fastighetsskatten. Vidare ingår sänkta eller slopade skatter för företagande och riskkapital. Härigenom skapas ett ökat utrymme för investeringar och bättre förutsättningar för nya jobb och ökat företagande (jfr bet. 1999/2000:FiU1).

Som framhålls i flera av de nu aktuella motionerna är det viktigt att skatterna sänks. Skattesystemet får inte stjälpa människors möjligheter till försörjning.

I dag utgör skatt, inte boende eller mat, den största utgiften för de flesta hushåll. De höga skatterna slår särskilt hårt mot kvinnor därför att kvinnor i högre utsträckning än män är låginkomsttagare. Av de ensamstående mamorna kan hela 32 % inte klara sin familjs försörjning utan att söka socialbidrag (riksdagens utredningstjänst 1999).

Svårigheten att leva på sin lön efter skatt har gjort att många kvinnor är helt beroende av politiska beslut. Det som förr var kvinnors ekonomiska beroende av den egna mannen har för alltför många ersatts av ett i det närmaste totalt beroende av politiska beslut. Kombinationen av världens högsta skatter, behovsprövade bidrag och inkomstrelaterade taxor leder inte sällan till att många hushåll redan i låga inkomstskikt möter margineffekter på upp till 80 %. De höga margineffekterna kan gälla oavsett om det är en arbetslös som börjar arbeta eller en deltidsarbetande som går upp på heltid (ESO-rapport 1997 *Lönar sig arbete?*).

Moderata samlingspartiet anser att svenska kvinnor skall kunna stå självständiga och oberoende av såväl männen som det politiska systemet. En modern jämställdhetspolitik förutsätter självständiga män och kvinnor. Vi vill göra det möjligt för både kvinnor och män att känna sig trygga och oberoende genom att sänka skattetrycket så att man kan leva på sin lön.

Ett bättre företagsklimat med lägre skatter skapar också förutsättningar för fler nya jobb. Med dagens höga skattetryck är det svårt för skattetyngda familjer att betala för olika tjänster. Man är hänvisad till att använda kommunens subventionerade erbjudanden. Med ett lägre skattetryck skulle

detta ändras. Hushållen skulle ha råd att själva betala olika tjänster, och därmed skulle efterfrågan på skattesubventionerade tjänster minska.

Även turistindustrin skulle gynnas genom en sänkning av skatterna på arbete och företagande. Denna verksamhet bedrivs i direkt konkurrens med motsvarande verksamheter i andra länder och påverkas därför direkt av skillnader i beskattningen. Även energi- och fastighetsskatten inverkar negativt på turistnäringens konkurrenskraft.

Behovet av sänkta skatter på arbete och företagande är stort. Den svarta sektorn expanderar och regeringen tillgriper allehanda krypvägar för att situationen inte skall bli orimlig. Särregler utlovas t.ex. för utländska nyckelpersoner. Den enda rimliga möjligheten är en sänkning av skatterna till en mer rimlig nivå.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 1 hemställt:

1. beträffande *allmänna riktlinjer för inkomstbeskattningen*

att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Sk601, 1999/2000:Sk616 yrkandena 1 och 4, 1999/2000:Sk638, 1999/2000:Sk661, 1999/2000:U504 yrkande 14, 1999/2000:A805 yrkande 5, med anledning av motion 1999/2000:Sk769 yrkandena 1 och 6 och med avslag på motionerna 1999/2000:Sk325 yrkande 3, 1999/2000:Sk666, 1999/2000:Sk704, 1999/2000:U504 yrkande 4, 1999/2000:Sf305 yrkande 1, 1999/2000:MJ255 yrkande 13, 1999/2000:MJ718 yrkande 17, 1999/2000:A713 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

2. Allmänna riktlinjer för inkomstbeskattningen (mom. 1) – kd

Kenneth Lantz (kd) och Desirée Pethrus Engström (kd) har

dels anført följande:

Kristdemokratisk ekonomisk politik tar sin utgångspunkt i en social och ekologisk marknadsekonomi och eftersträvar utveckling och stabilitet i samhällsekonomin. Marknadsekonomi är i sig inte tillräcklig för att skapa det goda samhället. Den måste bygga på förvaltarstanken, som betonar människans personliga och kollektiva ansvar för sig själv, sina medmänniskor, efterkommande generationer samt för den fysiska livsmiljön. Marknadsekonomi måste styras av ett ekologiskt ansvarstagande, och det är nödvändigt att utveckla system såväl inom ett land som mellan länder för att åstadkomma resursöverföringar för en jämnare inkomstfördelning. Skattepolitiken är ett viktigt instrument för detta.

Kristdemokraterna har i sitt budgetalternativ för år 2000 lagt fram förslag om lägre inkomstskatter så att alla kan leva på sin lön. En sådan modell är samhällsekonomiskt sund därför att medborgarna då söker sig till arbetsmarknaden för att öka sina inkomster och inte till en offentlig "bidragsmarknad". Vidare har vi lagt fram förslag om skattesänkningar som särskilt gynnar småföretagarna, inte minst för att en så stor del av vår befolk-

ning har sin huvudsakliga inkomst från små och medelstora företag (bet. 1999/2000:FiU1).

1999/2000:SkU13

I de nu aktuella motionerna tas bl.a. skatteväxlingstanken upp. Skatteväxling innebär sänkta skatter på arbete och höjda skatter på miljöfarliga utsläpp och ändliga resurser. Det är här viktigt att konstatera att de totala skatterna har höjts med netto 70 miljarder kronor sedan valet 1994 och att de miljörelaterade skatterna höjts med 10 miljarder kronor utan att motsvarande skatter på arbete sänkts. Därmed har utrymmet för skatteväxling avsevärt begränsats av den socialdemokratiska regeringen. Det finns dock anledning att gå vidare, inte minst med anledning av att utvecklingen i omvärlden kan vidga detta utrymme. Detta arbete måste drivas internationellt och i synnerhet inom EU för att slå vakt om konkurrensneutraliteten mellan företag och länder. För svenskt vidkommande inte minst därför att produktion utomlands ofta drivs med miljökrav som är lägre än i Sverige.

En skatteväxling med generellt sänkta skatter på arbete gör det möjligt att få en utveckling av tjänstesektorn. Det största hindret för tjänstesektorns utveckling är det höga skattetrycket i kombination med den stora skillnaden i beskattning mellan egenproduktion och marknadsproduktion. För att möjliggöra en positiv utveckling krävs bl.a. en generell sänkning av skatten på arbete.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 1 hemställt:

1. beträffande *allmänna riktlinjer för inkomstbeskattningen* att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Sk325 yrkande 3, 1999/2000:U504 yrkandena 4 och 14, med anledning av motionerna 1999/2000:Sk601, 1999/2000:Sk638, 1999/2000:Sk661, 1999/2000:Sk704, 1999/2000:Sk769 yrkandena 1 och 6, 1999/2000:MJ255 yrkande 13, 1999/2000:MJ718 yrkande 17, 1999/2000:A805 yrkande 5 och med avslag på motionerna 1999/2000:Sk616 yrkandena 1 och 4, 1999/2000:Sk666, 1999/2000:Sf305 yrkande 1, 1999/2000:A713 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

3. Allmänna riktlinjer för inkomstbeskattningen (mom. 1) – c

Rolf Kenneryd (c) har

dels anført följande:

Ekonomiska styrmedel, som till exempel skatter och avgifter, ger som en sidoeffekt inkomster till statskassan. Det innebär att staten kan sänka andra skatter och avgifter som är störande för samhällsekonomin. Begreppet grön skatteväxling är tydligt till sin innebörd. Grön skatteväxling innebär sänkt skatt på arbete och höjda skatter på miljöförstöring och användning av ändliga naturresurser.

Riksdagen har under hösten fattat beslut om höjda energi- och produktionsskatter för att finansiera en framtida stimulans för individuell kompe-

tensutveckling. Enligt vad regeringen anför i det ärendet utgör detta en skatteväxling.

Detta är en sanning med modifikation. Visserligen genomförs en höjning av miljöskatter men någon motsvarande sänkning av arbetsgivaravgifter genomförs inte. För trovärdigheten i begreppet grön skatteväxling är det olyckligt att regeringen med benägen hjälp av Miljöpartiet förfelar begreppet och kallar sitt tricksande för grön skatteväxling.

Centerpartiet har i sitt budgetalternativ för 2000 föreslagit en riktig grön skatteväxling. I Centerpartiets förslag till grön skatteväxling är det raka rör mellan höjda miljöskatter och sänkta arbetsgivaravgifter. I en tid med hög arbetslöshet trots högkonjunktur och uppenbara miljöproblem anser Centerpartiet att den självklara strategin är att sänka skatten på arbete och öka skatten på miljöförstöring och användning av ändliga naturresurser. På så vis kan fler människor få jobb, samtidigt som vi stimulerar en effektivare resursanvändning och kretsloppsanpassad produktion.

Det anförda bör riksdagen med bifall till motion MJ718 yrkande 17 som sin mening ge regeringen till känna.

Övriga motionsyrkanden avstyrks.

dels vid moment 1 hemställt:

1. beträffande *allmänna riktlinjer för inkomstbeskattningen* att riksdagen med bifall till motion 1999/2000: MJ718 yrkande 17 och med avslag på motionerna 1999/2000: Sk325 yrkande 3, 1999/2000: Sk601, 1999/2000: Sk616 yrkandena 1 och 4, 1999/2000: Sk638, 1999/2000: Sk661, 1999/2000: Sk666, 1999/2000: Sk704, 1999/2000: Sk769 yrkandena 1 och 6, 1999/2000: U504 yrkandena 4 och 14, 1999/2000: Sf305 yrkande 1, 1999/2000: MJ255 yrkande 13, 1999/2000: A713 yrkande 2 och 1999/2000: A805 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

4. Allmänna riktlinjer för inkomstbeskattningen (mom. 1) – fp

Johan Pehrson (fp) har

dels anført följande:

Folkpartiet vill genomföra en skattereform med inriktning på sänkt skatt på arbete och risksparande. Avsikten är att de grundläggande principerna för 1990–1991 års skattereform skall återupprättas. Vi vill koncentrera skatteförändringarna till de för tillväxt och jobb mest skadliga inslagen, nämligen marginalskatterna. Genom avskaffad värnskatt, höjd brytpunkt för statlig skatt och borttagande av den s.k. LO-puckeln, vill vi uppnå den grundläggande principen – att de flesta bara skall betala 30 % i skatt, och att de med höga inkomster skall betala 50 %. Orimliga skatteregler hindrar i dag framväxten av hundratusentals nya jobb. Eftersom vi bedömer att den största potentialen för nyföretagande och jobb finns i den privata tjänstesektorn anser vi att hela sänkningen bör riktas mot denna del av ekonomin. Vår skattereform genomförs över en tre–fyraårsperiod.

I vårt budgetalternativ för år 2000 lade vi fram förslag med denna inriktning. Marginaleffekterna minskades såväl genom inkomstskattesänkningar som genom växling av inkomstprövat bostadsbidrag mot generellt barnstöd. För att betona att barnstödet innebär att beskattningen tar hänsyn till föräldrars extra försörjningsbörd föreslog vi att en kommande utökning av barnstödet skulle ske i form av skattereduktion. Vi föreslog avskaffad värnskatt, höjd brytpunkt för statlig skatt och borttagande av den s.k. LO-puckeln, för att uppnå den grundläggande principen – att de flesta bara skall betala 30 % i skatt, och att de med höga inkomster skall betala 50 %. Vi lade också fram förslag om sänkta arbetsgivaravgifter, bättre villkor för småföretagare, skattelättnader för hushållstjänster m.m. Riksdagen avslög under hösten våra förslag för år 2000. De konkreta förslagen finns redovisade i betänkandet 1999/2000:FiU1.

I de nu aktuella motionerna framhålls att det finns ett stort antal hushåll med mycket små marginaler som drabbas av kraftiga marginaleffekter när de försöker ändra sin situation och att det är viktigt för barnfamiljerna med en sänkning av skatten på vanliga inkomster, höjt generellt barnstöd och minskad inkomstprövning av bostadsbidragen. Exempel på sådana hushåll redovisas i motion Sk769. Vidare framhålls att höjningar i det generella barnstödet i fortsättningen bör ske i form av skattesänkningar för att tydliggöra att barnbidraget utgör ett sätt att ta hänsyn till försörjningsbördan vid beskattningen. Om en familj inte betalar någon skatt kan ett kontantbidrag utgå via skattekontot.

Det är grundmurad liberal ståndpunkt att det ligger ett egenvärde i att den enskilde kan påverka sin egen situation. Det innebär både att han eller hon inte genom politiskt beslutade åtgärder, t.ex. beslut om skatter, skall hamna i en sådan situation att inte ens en genomsnittlig inkomst ger en marginal efter skatt för oförutsedda händelser, byte av yrke eller bostadsort etc. Och naturligtvis inte heller att det skall vara omöjligt att påverka sin egen situation på grund av höga marginaleffekter. Det ligger ett egenvärde i att människor har egna pengar att själva disponera och ha beslutsrätten över. Även den som inte haft möjlighet att spara stora egna summor skall kunna känna tryggheten och friheten i att inte vara utlämnad till andras beslut. Att genom systemförändringar ge individen större summor att faktiskt disponera själv är därför nödvändigt. Som motionärerna framhåller är det viktigt inte minst för grupper med låga inkomster och för barnfamiljer att Folkpartiets förslag nu genomförs.

Folkpartiet är också positivt till s.k. grön skatteväxling och vill omsätta skatteväxlingen i praktiken. Sverige skall driva en offensiv miljöpolitik såväl nationellt som på den internationella arenan. Det finns inte någon poäng i att ensidigt urholka industrins internationella konkurrenskraft eller driva enskilda näringar ur landet med höga miljöskatter. Sveriges miljöskatter kan således inte ligga väsentligt mycket högre än övriga EU-länders. I stället måste det långsiktiga arbetet inriktas på att inom framför allt EU höja miljöskatterna gemensamt på bl.a. koldioxid. För höga miljöskatter kan således paradoxalt nog leda till en försämrad miljö. Detta gäller särskilt näringar som är energiintensiva. Trots omfattande skatteväxlingar från arbete till miljö i samband med skattereformen i början av 90-talet kommer 75 % av skatte-

inkomsterna från arbete och 6 % från miljö och energi. Det är en mix som vi successivt måste förändra.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

1999/2000:SkU13

dels vid moment 1 hemställt:

1. beträffande *allmänna riktlinjer för inkomstbeskattningen*

att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Sk769 yrkandena 1 och 6, 1999/2000:Sf305 yrkande 1, 1999/2000:MJ255 yrkande 13, med avslag på motionerna 1999/2000:Sk325 yrkande 3, 1999/2000:Sk601, 1999/2000:Sk616 yrkandena 1 och 4, 1999/2000:Sk638, 1999/2000:Sk661, 1999/2000:Sk666, 1999/2000:Sk704, 1999/2000:U504 yrkandena 4 och 14, 1999/2000:MJ718 yrkande 17, 1999/2000:A713 yrkande 2 och 1999/2000:A805 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

5. Tjänstesektorn (mom. 2) – m, kd, fp

Carl Fredrik Graf (m), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Desirée Pethrus Engström (kd), Catharina Hagen (m) och Johan Pehrson (fp) har

dels anført följande:

Sverige har den industrialiserade världens högsta skatteuttag på arbete. Mellan 63 % och 74 % av kostnaderna för en tjänst utgörs av skatter och sociala avgifter. De stora skattekilarna – skillnaden mellan köparens pris och säljarens ersättning efter skatt – bromsar framväxten av moderna tjänsteföretag och fler jobb i tjänstesektorn. I synnerhet gäller det tjänsteproduktion riktad till privatpersoner som betalar med redan beskattade medel.

Det finns en stor efterfrågan på hushållstjänster. Totalt är nästan vart fjärde hushåll i Sverige intresserat av hjälp, ibland eller regelbundet. Vi vet dock att det är det höga skatteuttaget som hindrar efterfrågan och utbud från att mötas på en vit marknad. Inkomstskatter, sociala avgifter och moms driver upp timpriset till nivåer som nästan inga hushåll med normala inkomster är beredda att betala.

Nästan allt hushållsarbete som utförs mot betalning utgör i dag svart arbete. Riksskatteverkets undersökningar visar att den svarta marknaden för hushållstjänster lågt räknat omsätter 10 miljarder kronor per år. På denna marknad arbetar många kvinnor och ungdomar. De har inga rättigheter, inga försäkringar, inga pensionspoäng, ingen sjukpenning och ingen trygghet. För många unga riskerar den första kontakten med arbetsmarknaden att bli ett svartjobb. Det är djupt olyckligt att orimliga skatteregler på detta sätt pressar människor till svart arbete.

För att efterfrågan på hushållstjänster skall ta fart måste priset sänkas rejält genom att skattekilen minskas eller slopas helt. Vi anser att det enklaste och bästa är att införa en skattereduktion för hushållens köp av den här typen av tjänster. Frågan om hur skattelättnader för hushållstjänster kan vara utformade är noga utredd och analyserad och det finns flera förslag. Kunskaper

och erfarenheter finns också att hämta i en rad andra EU-länder, som t.ex. Danmark, Finland och Holland, som öppnat marknader för privata hushållstjänster.

Fördelarna med en vit marknad för hushållsnära tjänster är många.

De som i dag arbetar svart får möjlighet att inordna sig i ett legalt system och som alla andra få del av förmånerna i socialförsäkringssystemen: sjukförsäkring, pension m.m.

Valfriheten ökar. Människor får större möjlighet att välja mellan att arbeta mycket och köpa tjänster till hemmet, eller att arbeta mindre och i stället göra hemarbetet själv.

Den könsuppdelade arbetsmarknaden kan brytas upp. Om fler kvinnor och jämställda män skall kunna konkurrera om ledande positioner i näringsliv och offentlig förvaltning måste det bli möjligt att hederligt och öppet kunna köpa vissa tjänster. Delat ansvar för hem och barn innebär inte att motsättningarna mellan hemarbete och karriär försvinner. De delas och blir mindre för var och en, men de finns likafullt kvar.

Det blir möjligt för en arbetsgivare att erbjuda den här typen av tjänster som en beskattad förmån.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 2 hemställt:

2. beträffande *tjänstesektorn*

att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Sk603, 1999/2000:Sk639 yrkande 1 och 1999/2000:Sk762 yrkande 1 och med anledning av motionerna 1999/2000:Sk602 yrkande 1, 1999/2000:U504 yrkandena 12 och 13, 1999/2000:N384 yrkande 21 och 1999/2000:A230 yrkande 17 och med avslag på motionerna 1999/2000:Sk602 yrkande 2, 1999/2000:Sk639 yrkande 2, 1999/2000:Sk760, 1999/2000:T244 yrkande 1 och 1999/2000:N384 yrkande 22 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

6. Tjänstesektorn (mom. 2) – c

Rolf Kenneryd (c) har

dels anført följande:

Det finns i dag ett verkligt ”pigproblem”. Det gäller de många kvinnor som arbetar svart inom den hushållsnära tjänstesektorn. Dessa har inga rättigheter, inga försäkringar, inga pensionspoäng, ingen sjukpenning och ingen trygghet.

De stora skattekilarna mellan vad den som vill köpa en tjänst själv måste tjäna in för att utföraren skall få en anständig nettolön är för stora. Skillnaden mellan brutto och netto är minst sex gånger pengarna. Det säger sig självt att inte särskilt många har råd att anlita professionella företag för hushållsnära tjänster. Skattekilarna måste reduceras.

Skall fler kvinnor och jämställda män kunna konkurrera om ledande positioner i näringsliv och offentlig förvaltning måste det bli möjligt att hederligt

och öppet kunna köpa vissa tjänster. Delat ansvar för hem och barn innebär inte att motsättningarna mellan hemarbete och karriär försvinner. De delas och blir mindre för var och en, men de finns likafullt kvar.

Vi anser att ett system med en skattereduktion om 50 % av totalpriset för hushållsnära tjänster bör införas. På så sätt elimineras den största delen av dagens skattekilrar samtidigt som någon subvention inte uppstår eftersom priset ändå överstiger nettolönen, och en liten skatt betalas in. I dag förekommer i princip ingen sådan verksamhet i den vita sektorn.

På detta vis blir också ett system med förmån av hemtjänster lika attraktivt som förmån av bil eller dator är då arbetsgivaren bekostar förmånen och den anställde skattar för förmånen.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 2 hemställt:

2. beträffande *tjänstesektorn*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Sk762 yrkande 1 och med anledning av motionerna 1999/2000:Sk602 yrkandena 1 och 2, 1999/2000:Sk603, 1999/2000:Sk639 yrkandena 1 och 2, 1999/2000:Sk760, 1999/2000:U504 yrkandena 12 och 13, 1999/2000:T244 yrkande 1, 1999/2000:N384 yrkandena 21 och 22 och 1999/2000:A230 yrkande 17 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

7. Kompetenskonton (mom. 3) – m, fp

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Catharina Hagen (m) och Johan Pehrson (fp) har

dels anført följande:

I det nutida samhället förändras produktions- och marknadsförutsättningarna hastigt. Arbetskraften blir alltmer rörlig, dels därför att individer frivilligt byter jobb, dels därför att arbetsmarknadssituationen föranleder det. Samtidigt har investeringar i kompetens fått en allt större betydelse. Det blir allt viktigare att rätt kunskap och specialisering finns tillgänglig i olika situationer.

Den ökade rörligheten hos arbetskraften gör att alla företag inte är lika intresserade av att satsa på de anställdas långsiktiga kompetensutveckling, eftersom det finns en risk att företaget självt inte får någon nytta av investeringen.

I den nya situationen är det rimligt att enskilda individer i högre grad själva tar ansvar för sin kompetensutveckling. Det ligger i den enskildes intresse att kunna styra sin egen kompetensutveckling och att behålla sin professionalism. Många önskar sig möjligheter till personlig utveckling och nya utmaningar genom att kunna byta inriktning på sitt arbete några gånger i livet. Det är också ett samhällsintresse att människor är välutbildade och kan möta näringslivets och arbetsmarknadens behov.

Särskilt för de små företagen skulle en förbättring av de enskildas egna möjligheter till kompetensutveckling ha stor betydelse. De små företagen har

inte tid att satsa på kompetensutveckling när verksamheten går bra och beläggningen är hög och vågar inte göra sådana satsningar när orderingången viker och konjunkturen går ned. Problemet skulle kunna hanteras bättre om de enskilda själva i högre grad kunde stå för sin kompetensutveckling. Företaget skulle då kunna bidra ekonomiskt i goda konjunkturer och ge möjlighet till studier när verksamheten går sämre.

Vi förordar införande av individuella kompetens/utbildningskonton, där den enskilde och dennes arbetsgivare kan avsätta resurser för återkommande kunskapsförsörjning och som får användas när helst det passar arbetstagaren och arbetsgivaren. Förslaget är ett av många som behövs för en friare och rörligare arbetsmarknad.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 3 hemställt:

3. beträffande *kompetenskonton*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Sk692 yrkande 36, med anledning av motion och 1999/2000:N387 yrkande 14 och med avslag på motion 1999/2000:Sk717 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

8. Kompetenskonton (mom. 3) – c

Rolf Kenneryd (c) har

dels anfört följande:

En av de viktigaste reformerna är att öka möjligheterna till återkommande utbildning. Mycket av dagens företagsutbildning eller kompetensutveckling ges i hög grad till dem som redan har en god utbildning. De med störst behov av längre kompetenshöjande utbildningar kommer ofta inte i åtnjutande av dessa. Möjligheten till återkommande utbildning är fundamental för att klara en allt snabbare kunskapstillväxt.

Behovet av att kunna studera under längre sammanhängande tid kommer att öka. Finansiering av detta kan inte klaras varken av företaget eller av den enskilde. För att fler skall kunna ha möjlighet till livslångt lärande måste det inrättas ett nytt finansieringssystem – ett kompetenskonto – som ger möjligheter till rimlig ekonomisk försörjning under en utbildningstid mitt i livet.

Kompetenskontot skall vara knutet till den enskilde med möjlighet att sätta av en del av sin lön eller avstå från en del av löneökningen som den enskilde själv förfogar över. Arbetsgivaren svarar för att tillskjuta en del.

Kompetenskontot får störst nytta om det används tillsammans med arbetsgivarens avsättning för kompetensutveckling. Statens insats blir att skatteväsentligt gynna avsättningar till kompetenskontot. Då båda parter måste komma överens om hur arbetsgivarens del skall användas stärks incitamentet att kompetenskontot används i en långsiktig utbildnings- och utvecklingsplan, till gagn för både den enskilde och företaget.

Vid sidan om den skattesubvention som bör göras, behöver staten också ta på sig en utjämnande funktion. De som saknar arbete eller har låga löner, kommer att ha svårt att sätta av medel till ett kompetenskonto, oavsett skatte-

subvention. Det är rimligt att även dessa människor ges möjlighet att bygga upp ett kompetenskonto för vidareutbildning eller omskolning under livet. Inte minst måste jämställdhetsaspekten vägas in då kompetenskonton inrättas. Eftersom kvinnor fortfarande har lägre genomsnittslöner än män, kan kompetenskonton komma att leda till att skattesubventionen bidrar till ökade orättvisor mellan män och kvinnor på arbetsmarknaden, då männen i genomsnitt får bättre ekonomiska förutsättningar för kompetensutveckling. Det bör ankomma på regeringen att överväga hur en utjämnande funktion bör utformas, t.ex. genom att staten garanterar någon form av grundbelopp för dem med lägst inkomster.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 3 hemställt:

3. beträffande *kompetenskonton*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:N387 yrkande 14 och med anledning av motionerna 1999/2000:Sk692 yrkande 36, 1999/2000:Sk717 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

9. Reseavdrag (mom. 4) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har

dels anført följande:

Sverige är ett glest bebott land. För många hushåll är resorna till och från arbetet långa. Kollektivtrafiken är i många fall inget alternativ. Det är då nödvändigt att använda bilen. Dessutom krävs ofta biltransporter för privata ändamål för att det skall vara möjligt att bo kvar i mindre tätbefolkade områden.

Denna situation kräver särskilda avvägningar när det gäller att utforma skattepolitiken. Höjd bensinskatt och andra kostnadsökningar försvagar hushållsekonomin och gör att intresset för att ta arbete på större avstånd från hemmet minskar. Det minskar rörligheten på arbetsmarknaden.

Mot denna bakgrund har Moderata samlingspartiet i sitt budgetalternativ för 2000 föreslagit en omedelbar sänkning av bensinskatten med 20 öre (vartill kommer moms). Dessutom har vi föreslagit att avdraget för resor till och från arbetet höjs till 16 kr per mil och att det skall inkludera resor till barnomsorg. Vårt budgetförslag innebar vidare en sänkning av det icke avdragsgilla beloppet för arbetsresor med 1 000 kr till 6 000 kr. Våra förslag för budgetåret 2000 har avslagits av riksdagen (jfr bet. 1999/2000:FiU1).

Vi anser att det skall vara möjligt att vara bosatt och arbeta även i de glest befolkade delarna av Sverige. Schablonen för avdrag för resor med egen bil mellan bostad och arbetsplats måste därför höjas och gränsen för avdragsgilla kostnader för resor sänkas. Vidare bör barnfamiljers arbetsresor inkludera resan till dagis.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 4 hemställt:

4. beträffande *reseavdrag*

att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Sk634 yrkande 1, 1999/2000:Sk762 yrkande 3 och 1999/2000:A807 yrkande 20, med anledning av motionerna 1999/2000:Sk687, 1999/2000:N214 yrkande 28, 1999/2000:N277 yrkande 4 och med avslag på motion 1999/2000:Sk637 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

10. *Reseavdrag (mom. 4) – kd*

Kenneth Lantz (kd) och Desirée Pethrus Engström (kd) har

dels anført följande:

Kristdemokraterna har i sitt budgetalternativ för 2000 föreslagit att gränsen för avdrag för resor till och från arbetet sänks från 7 000 kr till 6 000 kr. Riksdagen har avslagit förslaget (jfr bet. 1999/2000:FiU1).

De höjda bensinpriserna drabbar befolkningen på landsbygden hårt. Efter- som kollektiva färdmedel sällan är något alternativ för dessa grupper är de helt beroende av den egna bilen för att kunna ta sig till arbetet. Det är därför viktigt att landsbygdsbefolkningen kompenseras för de stigande drivmedels- priserna.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 4 hemställt:

4. beträffande *reseavdrag*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:N277 yrkande 4 och med anledning av motionerna 1999/2000:Sk634 yrkande 1, 1999/2000:Sk637 yrkande 1, 1999/2000:Sk687, 1999/2000:Sk762 yrkande 3, 1999/2000:N214 yrkande 28, 1999/2000:A807 yrkande 20 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

11. *Reseavdrag (mom. 4) – c*

Rolf Kenneryd (c) har

dels anført följande:

Boende långt från de områden där de större infrastrukturinvesteringarna sker kan inte nyttiggöra sig dessa satsningar. Kostnader som uppstår på grund av långa avstånd och avsaknad av valfrihet måste kompenseras. Detta kan inte enbart ske via ett höjt *reseavdrag* utan måste ske också på annat vis. Att bo på landsbygden innebär att man måste ha bil, oftast behöver man dessutom två. En sådan kompensation kan lättast hanteras via skattsedeln med avdragsmöjligheter som knyts till boende och möjligheter att utnyttja all- männa kommunikationer.

En utgångspunkt för avdraget bör vara att definiera en basservice och finna ett system som innebär ett differentierat avdrag beroende på avstånd och

tillgång till basservice. Centerpartiet har vid ett flertal tillfällen begärt att regeringen skall utreda ett glesbygdsavdrag. Vårt krav på utredning kvarstår.

Regeringen bör låta utreda möjligheterna att införa ett glesbygdsavdrag. Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 4 hemställt:

4. beträffande *reseavdrag*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:N214 yrkande 28 och med anledning av motionerna 1999/2000:Sk634 yrkande 1, 1999/2000:Sk637 yrkande 1, 1999/2000:Sk687, 1999/2000:Sk762 yrkande 3, 1999/2000:N277 yrkande 4 och 1999/2000:A807 yrkande 20 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

12. Arbetsrum i bostaden (mom. 5) – m, kd, fp

Carl Fredrik Graf (m), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Desirée Pethrus Engström (kd), Catharina Hagen (m) och Johan Pehrson (fp) har

dels anført följande:

Informationstekniken skapar nya möjligheter till distansarbete och flexibilitet. IT kan härigenom förbättra livskvaliteten för anställda, höja produktiviteten i företagen och förbättra miljön.

I dag karakteriseras arbetsmarknaden av flexibilitet. En dator, ett modem och ett jack i väggen är i princip allt som behövs för många arbetstagare för att kunna utföra sina arbetsuppgifter. Via ett modem kan man nå hela den globala marknaden. I dag är det ingen självklarhet att arbetet måste utföras under vanlig kontorstid, åtta till fem, det går ofta alldeles utmärkt att ägna några timmar åt fritidsaktiviteter, kultur eller natur på dagen för att sedan återgå till arbetet. Alltför utnyttjar IT till att arbeta i hemmet i samband med barnafödande och medan barnen är små. Att kunna vara mer tillsammans med familjen värderas högt, samtidigt som arbetsuppgifterna med fördel kan utföras på andra tider, exempelvis när barnen sover och andra delar av världen har vaknat.

Få har uppmärksammat de positiva miljöeffekter som uppstår till följd av distansarbete. Även regeringens Distansutredning har missat detta. Den dubbla uppvärmningen av både kontorslokaler och bostäder samt resor till och från arbetet är ett par områden där miljön vinner på att andelen distansarbete ökar. Det borde ses som lika värdefullt att arbeta hemifrån som att pendla in till stress, trängsel och miljöproblem i centrum.

Tyvärr har samhället ännu inte följt med teknikutvecklingen. Det finns en rad faktorer som begränsar distansarbetets fortsatta utveckling. Det är näst intill omöjligt att göra avdrag för ett arbetsrum i hemmet. Regeringsrätten har från 1975 dömt i fem mål angående avdrag för kostnad för arbetsrum och därvid intagit en mycket restriktiv hållning. Förutom att det skall finnas ett klart behov av ett särskilt arbetsrum skall det ha uppstått en verklig

merkostnad för rummet. Arbetsrummet får, med hänsyn till läge och utrustning, inte anses ingå i det övriga bostadsutrymmet.

För närvarande betraktar förmodligen den anställde möjligheten till distansarbete som en förmån. Denna inställning kommer snabbt att förändras. Möjligheten för många människor att över huvud taget få ett arbete kan vara att utföra arbetet i hemmet. Den begränsade möjligheten att göra avdrag för kostnader för arbetsrum i bostaden måste ses över, och hänsyn bör tas till den framtida arbetsmarknaden där bl.a. informationstekniken kommer att vara ett medel för ökad frihet, delaktighet och rättvisa.

Lagen och rättstillämpningen måste anpassas till rådande aktuella förhållanden på arbetsmarknaden. Skattelagstiftningen riskerar annars att kraftigt motverka en dynamisk och i övrigt önskvärd utveckling.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 5 hemställt:

5. beträffande *arbetsrum i bostaden*

att riksdagen med anledning av motionerna 1999/2000:Sk606 och 1999/2000:Sk607 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

13. Fackföreningsavgift (mom. 6, motiveringen) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har anført att utskottets ställningstagande bort ha följande lydelse:

De nuvarande reglerna om avdrag för medlemsavgift till fackförening respektive arbetsgivarorganisation har en utformning som är skattemässigt neutral. Arbetsgivarnas avdragsrätt för avgift för medel för konfliktändamål motsvaras av en skatteplikt för den konfliktersättning som utbetalas.

Enligt utskottets mening finns det mot den angivna bakgrunden inte något skäl för ett tillkännagivande till regeringen om behovet att ändra förhållandena på arbetsmarknaden i denna del, och utskottet avstyrker därför motionsyrkandet.

14. Ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning (mom. 8) – s, mp

Arne Kjörnsberg (s), Lisbeth Staaf-Igelström (s), Per Erik Granström (s), Ulla Wester (s), Yvonne Ruwaida (mp), Bengt Niska (s) och Lars Lilja (s) har

dels anført följande:

Frågan om att slopa tidsgränsen för avdraget för ökade levnadskostnader har behandlats av Utredningen om avdrag för ökade levnadskostnader i betänkandet Förmåner och ökade levnadskostnader (SOU 1999:94). Betänkandet är nu föremål för beredning inom Regeringskansliet. Avsikten är att betänkandet skall remissbehandlas på sedvanligt sätt och att regeringen efter

remisstidens utgång skall ta ställning till de olika förslag och överväganden som utredningen redovisat.

Vi anser att den fortsatta beredningen av utredningens förslag bör avvaktas och avstyrker därför motionsyrkandet.

dels vid moment 8 hemställt:

8. beträffande *ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning* att riksdagen avslår motion 1999/2000:Sk748.

15. Värdering av bilförmån (mom. 9) – m, kd

Carl Fredrik Graf (m), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Desirée Pethrus Engström (kd) och Catharina Hagen (m) har

dels anfört följande:

Reglerna för förmånsbeskattning av tjänstebil ändrades vid årsskiftet 1996/1997. Tidigare uppskattades värdet av att den anställdes arbetsgivare betalade bil och drivmedel till ett schablonbelopp. Nu ingår inte längre drivmedel i detta schablonbelopp. Den anställda är tvungen att föra körjournal och specificera antal körda mil i tjänsten för att inte tvingas skatta för bensinförmånen som för lön. Tjänstebilsinnehavaren och företaget tvingas ägna mycket tid åt att administrera denna redovisning.

Småföretagsdelegationen har i rapporten Bättre och enklare regler (SOU 1997:186) föreslagit en övergång till schablonbeskattning för att minska den byråkrati och det krångel som de nuvarande reglerna medför.

Vi anser att en översyn bör genomföras i syfte att förenkla reglerna. Härvid bör den byråkrati och det krångel som reglerna medför för småföretagare särskilt beaktas. Möjligheten att ta större hänsyn till förmånens faktiska värde genom en proportionering efter antalet privata mil bör därvid övervägas.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 9 hemställt:

9. beträffande *värdering av bilförmån* att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:N273 yrkande 5 och med anledning av motionerna 1999/2000:Sk605 yrkandena 1 och 2, 1999/2000:Sk674 yrkande 2, 1999/2000:Sk734 och 1999/2000:T466 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

16. Bilar som används som arbetsredskap (mom. 10) – m, kd

Carl Fredrik Graf (m), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Desirée Pethrus Engström (kd) och Catharina Hagen (m) har

dels anfört följande:

Bilförmånsbeskattningen har ändrats flera gånger under senare år, senast den 1 januari 1997. Trots detta är beskattningen i dag inte anpassad till förhållandena i knappt en halv miljon småföretag utan reglerna är utformade utifrån situationen i större företag där tjänstemän kan välja om de vill ha tjänstebil eller inte. För dem är bilen inte i första hand, och i många fall inte alls, något arbetsredskap utan en ren anställningsförmån.

I mindre företag är situationen i allmänhet den omvända, bilen är i första hand ett arbetsredskap, vilket i mån av utrymme även kan användas privat. Härmed kan således en effektiv användning av bilen som tillgång i ett företag som drivs av en familj åstadkommas. I dag tvingas många företagare av skatteskal att skaffa två bilar, en i företaget och en privat, detta för att undvika en förmånsbeskattning som schablonmässigt utgår från att bilen körs privat minst 1 700 mil per år. För företagarfamiljer som kör mindre privat blir detta ett dyrt "bilnehav".

Bilar i näringsverksamhet som utgör arbetsredskap bör därför undantas från förmånsbeskattning om de endast i mindre omfattning används privat. Därmed slipper företagare det administrativa merarbete som de nya reglerna innebär förutom att de inte riskerar att, som i dag, dubbelbeskattas för flera fordon.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 10 hemställt:

10. beträffande *bilar som används som arbetsredskap*
att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Sk674 yrkande 1 och med anledning av motion 1999/2000:Sk712 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

17. Bilar som används som arbetsredskap (mom. 10) – v

Per Rosengren (v) och Claes Stockhaus (v) har

dels anför följande:

Dagens oklara regler när det gäller bilförmånsbeskattning för företagare har skapat stora problem och orsakat att kraven på en likformig taxering inte uppfylls. Ännu allvarligare är det att det dränerar företag på kapital, en dränering som oftast sker på felaktiga grunder. De tydligaste exemplen på detta handlar om företagare som blir påförda förmånsvärde för rena servicebilar. Bilar med två säten, som ständigt är fullastade med material och inventarier och som knappast kan betraktas som privatbilar. Trots att företagaren även äger privatbil av hög standard påförs förmånsvärde för servicebilen.

Motiveringen från skattemyndighetens sida för att påföra ett förmånsvärde är att bilen vid vissa tillfällen använts för resor mellan företaget och bostaden. För hantverkare som t.ex. rörinstallatörer handlar det om att ta bilen från det fasta driftstället på kvällen eftersom morgondagens arbetsplats ligger på andra sidan av staden, dvs. närmare bostaden.

Det är viktigt att lagstiftningen förtydligas. Det får inte förekomma ett godtycke som leder till att kravet på en likformig taxering inte kan uppfyllas. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag som innebär att rena

servicebilar inte påförs förmånsvärde om företagaren samtidigt har en annan bil för privat körning.

1999/2000:SkU13

dels vid moment 10 hemställt:

10. beträffande *bilar som används som arbetsredskap*
att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Sk712 och med anledning av motion 1999/2000:Sk674 yrkande 1 hos regeringen begär ett förslag i enlighet med det anförda.

18. Pensionssparande (mom. 11) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har

dels anført följande:

Vi anser att det är viktigt att det skapas bra förutsättningar för ett enskilt pensionssparande. Det långsiktiga och bundna sparandet ökar den enskildes trygghet och kan dessutom bidra till att förbättra företagens riskkapitalförsörjning.

Ett väsentligt led i att skapa goda förutsättningar för enskilt sparande för egen pensionering var införandet av det individuella pensionssparandet 1994. Socialdemokraterna har härefter försämrat förutsättningarna för enskilt pensionssparande genom beslutet att halvera avdragsrätten för pensionssparande. Man har dessutom höjt avkastningsskatten på pensionssparande. De försämrade möjligheterna för pensionssparande har bl.a. lett till ett utflöde av sparande till utlandet, där denna beskattning är lägre.

Avdragsutrymmet för pensionsförsäkringar bör enligt vår mening återställas till ett basbelopp. Avdrag bör dessutom medges för pensionssparande för makes räkning.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 11 hemställt:

11. beträffande *pensionssparande*
att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Sk667 och med avslag på motionerna 1999/2000:Sk327 yrkande 12, 1999/2000:Sk608, 1999/2000:Sk707 och 1999/2000:Sk769 yrkandena 3 och 4 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

19. Pensionssparande (mom. 11) – fp

Johan Pehrson (fp) har

dels anført följande:

Att vi fått ett bra offentligt pensionssystem och kan få bra offentliga socialförsäkringar gör inte att människor blir utan önskan av eget sparande, både för ålderdomen och för oförutsedda händelser. Det är därför vi vill sänka skatterna, minska marginaleffekterna och därmed öka människors möjligheter att lägga undan en slant.

Vi vill öka avdragsutrymmet från dagens halva basbelopp till i första steget ett och ett halvt. Det handlar om att skjuta upp beskattningen av en inkomst till senare genom att spara i ett pensionssparande.

I dag är de flesta möjligheter till studiestöd och bidrag begränsade för annat än grundutbildning för den som kommit upp en bit i åldern. Att starta och driva ett företag är att kasta sig ut i det okända, och startkapital är svårt att få ihop, särskilt för att försörja sig drägligt under startskedet.

Vi anser att människor skall ges möjlighet att disponera ett år av sin pension för studier, start av ett eget företag eller annat man kan vilja göra. För att den disponibla inkomsten för detta år skall kunna bli högre än pensionsrätten, skall man även kunna ta ut av ett individuellt pensions-sparande eller en pensionsförsäkring för detta ändamål.

Det blir därmed alltid den enskilde som måste värdera fördelar med ålders-pensionsrätten mot de ekonomiska och förstås alla andra möjligheter som skapas med studierna eller företagandet.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 11 hemställt:

11. beträffande *pensions-sparande*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Sk769 yrkandena 3 och 4 och med anledning av motionerna 1999/2000:Sk327 yrkande 12, 1999/2000:Sk608, 1999/2000:Sk667 och 1999/2000:Sk707 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

20. Vinstandelsstiftelser (mom. 12) – m, kd, c, fp

Carl Fredrik Graf (m), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Desirée Pethrus Engström (kd), Catharina Hagen (m), Rolf Kenneryd (c) och Johan Pehrson (fp) har

dels anført följande:

Vinstandelsstiftelser ger de anställda ett ekonomiskt utbyte av ett företags framgång och vinster. Vinstandelsstiftelser är något positivt som har goda förutsättningar att bidra till ökat engagemang och ökad delaktighet för de anställda. Genom att en del av företagets vinster går direkt till de anställda skapas en uppmuntrande atmosfär. Dynamik och effektivitet stimuleras. Det är beklagligt att den politiska vänstern inte värdesätter den stora betydelse som det personliga engagemanget spelar för företagande och tillväxt.

Den särskilda löneskatten, som är 24,26 %, på avsättning till vinstandelsstiftelser bör slopas för att stimulera till en utvidgad användning av sådana system.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 12 hemställt:

12. beträffande *vinstandelsstiftelser*

att riksdagen med anledning av motion 1999/2000:Sk325 yrkande 10 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Catharina Hagen (m) och Johan Pehrson (fp) har

dels anfört följande:

I dag är det avgörande för framgångsrika företag att kunna knyta till sig kompetenta medarbetare från jordens alla hörn och att få dem att stanna – i alla fall ett par år. Genom personaloptioner ges inte bara företagsledare och riskkapitalister chansen att bli rika, utan också medarbetarna. Det är ett bra sätt för företagen att inte bara belöna medarbetarna, utan också knyta den lätttrörliga kompetensen till sig. Detta är särskilt viktigt i en tid då allt färre företag kan visa på stora fasta värden i form av industritillgångar, utan i stället har sina samlade tillgångar i medarbetarnas kunskaper och kreativitet.

Den kritik som för närvarande riktas mot den svenska beskattningen av personaloptioner är ett symptom på att skatterna är alltför höga i Sverige. Grundproblemet är att beskattningen av arbete är alltför hög. Såväl det sammanlagda skattetrycket som beskattningen av optioner måste därför ses över och sänkas till en nivå som är konkurrenskraftig i jämförelse med andra länder. Möjligheten att beskatta personaloptioner som inkomst av kapital bör övervägas.

En anställds innehav av aktier i det fämansbolag som han är anställd i är skattemässigt missgynnat, eftersom han beskattas som en fämansdelägare. Detta medför en högre skattebelastning på utdelning och reavinst än om aktieägaren fått sina personaloptioner som anställd i ett noterat bolag. Den skattefria utdelningen på aktier i onoterade bolag ger en helt otillräcklig kompensation. Vi anser att samma regler skall gälla för anställda i noterade som i onoterade företag när det gäller försäljning av aktier och aktieoptioner i dessa fall.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 13 hemställt:

13. beträffande *personaloptioner*

att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Sk326 yrkande 7, 1999/2000:Sk692 yrkande 10 och 1999/2000:T717 yrkande 10 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

22. Ideellt skadestånd (mom. 14) – v, c, fp

Per Rosengren (v), Rolf Kenneryd (c), Johan Pehrson (fp) och Claes Stockhaus (v) har

dels anfört följande:

Enligt 6 § jämställdhetslagen (SFS 1991:433) har arbetsgivare att verka för att inte någon anställd blir utsatt för sexuella trakasserier. Arbetsgivaren får heller inte enligt 22 § utsätta någon som avvisat dennes sexuella närmanden för trakasserier. Det är också förbjudet att trakassera den som anmält arbetsgivaren för könsdiskriminering. Om arbetstagaren utsätts för sådana trakasserier skall arbetsgivaren betala skadestånd till denne för kränkningen.

I en nyligen avkunnad kammarrättsdom slog domstolen fast att skadestånd på grund av sexuella trakasserier i ett visst fall skulle anses som inkomst av tjänst och därmed beskattas. Domstolen ansåg att skadeståndet hade sin grund i anställningsförhållandet mellan kvinnan och hennes arbetsgivare. I praktiken innebar det att den förfördelade kvinnan fick behålla 1/3 av skadeståndet på 300 000 kr.

Vi anser att detta avgörande är stötande för det allmänna rättsmedvetandet. Skadestånd på grund av sexuella trakasserier skall vara skattefritt. Regeringen bör göra en översyn av nu aktuella bestämmelser och återkomma till riksdagen med förslag.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 14 hemställt:

14. beträffande *ideellt skadestånd*

att riksdagen med anledning av motionerna 1999/2000:Sk324 yrkandena 28 och 29, 1999/2000:Sk762 yrkande 4 och 1999/2000:Sk770 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

23. Bär, svamp och kottar (mom. 16) – kd

Kenneth Lantz (kd) och Desirée Pethrus Engström (kd) har

dels anført följande:

Skattefriheten för inkomster av bär och svampplockning upp till 5 000 kr infördes vid 1982 års taxering. Hobbyplockning av bär, svampar och kottar förekommer i huvudsak i skogslänens glesbygd. Man kan på goda grunder anta att det i huvudsak är skolungdomar, någon arbetslös och någon enstaka pensionär som ägnar sig åt denna verksamhet. På senare år har utländska ”turister” främst polacker börjat komma till Sverige för att plocka bär.

Dessa inkomster är omöjliga för staten att kontrollera och beskatta. Detta är ett faktum som lockar många, skolungdomar, arbetslösa och pensionärer, att inte uppge sina riktiga namn vid försäljning till uppköparna för att därigenom kunna undfly eventuell skatt. Detta är olyckligt för alla inblandade, men i synnerhet för skolungdomar som frestas till skattefusk redan i tidiga år.

Eftersom inkomsten är näst intill omöjlig att kontrollera kan det lätt uppfattas som en uppmuntran till ”svartjobb”. Nuvarande skattefria inkomstgräns för hobbyplockning, på 5 000 kr antogs för nitton år sedan. Rimligen borde den skattefria inkomstgränsen nu kunna uppjusteras till 10 000 kr. Skattebortfallet vid en sådan uppjustering torde vara ytterst marginellt.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 16 hemställt:

16. beträffande *bär, svamp och kottar*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Sk686 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

Yvonne Ruwaida (mp) har

dels anfört följande:

Bytesringar och liknande arrangemang är ett exempel på hur man kan förbättra sammanhållningen inom vissa områden och aktivera hyresgästerna. Bytesringar, eller med en engelsk term Local Exchange and Trade System, är ett system för att kunna byta varor eller tjänster med varandra, och dessa system kan vara informella eller mer eller mindre utvecklade med bokföring av de tillgångar och skulder som verksamheten inneburit för deltagarna. Risken är att bra initiativ i denna riktning uteblir på grund av krångel med beskattning av de vanligtvis ganska små värden som bytena rör sig kring. Frågan om beskattningen av bytesringar bör utredas i syfte att underlätta verksamhet av detta slag. Regeringen bör återkomma med ett förslag om en skattebefrielse för bytesringar.

dels vid moment 17 hemställt:

17. beträffande *bytesringar*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Sk710 hos regeringen begär ett förslag i enlighet med vad som anförts i reservationen.

25. Gåvor (mom. 18) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har

dels anfört följande:

I Sverige testamenteras årligen stora belopp som donationer till ideella ändamål, som forskning och museiverksamhet, liksom till ideella föreningar, som kyrkor, idrottsföreningar och hjälporganisationer. I länder som har en utvecklad tradition av skatteavdrag även för större eller mindre donationer under donatorns levnad har betydande belopp donerats som möjliggjort stora satsningar på idrott, forskning och andra välgörande ändamål.

Med ett allt högre skattetryck och ökat bidragsberoende har medborgarna fått allt mindre marginaler för att klara förändringar. Arbetslösheten i landet har varit hög länge, och det har satt sina spår i en ökning av socialbidrags-sökande. Det är emellertid inte bara de ekonomiska påfrestningarna som ökat för alltfler, utan även sociala problem, som inte har en direkt koppling till ekonomin, tenderar att öka. Bland de mest drabbade grupperna finner man ensamstående med barn, äldre med låga pensioner, mentalt sjuka, hemlösa och ungdomar med drogproblem.

Det allmänna välfärdssystemet har inte förutsättningar att kunna klara av alla hjälpbehov. När statens och kommunernas skyddsnät inte klarar av de behov som finns, är det desto angelägnare att de som visar solidaritet med sina medmänniskor uppmuntras att aktivt stödja kompletterande verksamheter. Insamlingar av olika slag är i dag av en rätt stor omfattning.

Det utförs också ett fantastiskt arbete inom de ideella organisationer, som har möjligheter att kunna ge snabb hjälp baserad på medmänsklighet utan att

vara låsta av alltför strikta regelverk. Behoven är emellertid vida större än de resurser som organisationerna har.

För att uppmuntra enskilda donationer till olika former av ideell verksamhet kan det finnas anledning att överväga en avdragsrätt för gåvor till ideella och humanitära ändamål. Denna typ av avdragsrätt finns i många andra länder som t.ex. Danmark, Belgien, Holland, Frankrike, Kanada och USA. Enskilda donatorer skulle säkert uppmuntras att skänka mer, om man visste att man kunde få göra avdrag i deklARATIONEN.

Vi anser att frågan om en avdragsrätt för gåvor till ideella organisationer och till ideellt och humanitärt bistånd bör utredas i syfte att klarlägga såväl fördelarna som nackdelarna med en sådan ordning.

dels vid moment 18 hemställt:

18. beträffande *gåvor*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Sk708 och med anledning av motionerna 1999/2000:Sk663 och 1999/2000:Sk749 hos regeringen begär en utredning i enlighet med vad som anförts i reservationen.

26. Biodling (mom. 19) – kd

Kenneth Lantz (kd) och Desirée Pethrus Engström (kd) har

dels anført följande:

I samband med att skattereformen trädde i kraft 1991 avskaffades den gräns för hobbybiodling som tidigare medgav att en biodlare fick ha 15 bisamhällen. Nu omfattas biodlingen av den allmänna principen om skattskyldighet, dvs. när vinst uppstår skall den beskattas.

Skattereformens beslut om nya skatteregler för vinstgivande hobbyverksamhet medförde att biodlare med mycket få bisamhällen blev bokförings-skyldiga för kostnader och intäkter. Vid en revision måste biodlaren kunna styrka att vinst inte uppstått. Det har förekommit att biodlare med ända ner till fyra bisamhällen har tvingats lämna sådana uppgifter till skattemyndigheterna. Erfarenheten visar att en blygsam vinst uppstår först vid ett innehav av närmare 15 bisamhällen.

Mot denna bakgrund är det givet att riksdagsbeslutet på ett kraftigt sätt har påverkat biodlingen.

En enkel och adekvat lösning av problemet, som inte medför några kostnader, är att riksdagen fastslår att skattemyndigheterna skall återgå till regeln om att biodlare med upp till 15 bisamhällen är befriade från bokförings- och anteckningsskyldighet och inte behöver styrka att de inte tjänat pengar på dessa 15 bisamhällen. Skattemyndigheterna skulle därmed också få resurser frigjorda till något mer meningsfullt och lönande än att skattekontrollera en så föga lukrativ hobby.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 19 hemställt:

19. beträffande *biodling*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Sk733 och med anledning av motion 1999/2000:Sk725 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

1999/2000:SkU13

27. Ideella föreningars skattskyldighet (mom. 22) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har

dels anført följande:

Idrottsrörelsen liksom andra ideella organisationer påverkas såväl direkt som indirekt av det höga skatteuttaget i Sverige. Indirekt leder ett högt skatteuttag till mindre marginaler för medborgarna och därmed sämre förutsättningar att frivilligt bidra till föreningarnas verksamhet. Till det kommer de direkta effekterna av skatter på spel och verksamheten i föreningarna.

Av inkomstskattelagen framgår att ideella föreningar är befriade från inkomstskatt för sådan inkomst som hänför sig till särskild förvärvsverksamhet avseende rörelse och som till huvudsaklig del härrör från verksamhet som har naturlig anknytning till föreningens allmännyttiga ändamål eller av hävd utnyttjats som finansieringskälla för ideellt arbete. Tyvärr visar det sig att vår nuvarande skattelagstiftning leder till vissa problem för föreningarna.

Flera föreningar har upptaxerats i efterhand då skattemyndigheterna bedömt att rockkonserten, basaren eller marknaden inte uppfyllt de krav som ställs för att åtnjuta skattefrihet. Samtidigt är tolkningen inte alldeles enkel. Är den traditionella rockkonserten, där överskottet går till barn- och ungdomsverksamheten, skyldig att betala skatt på överskottet? Vilka kriterier ställs för att en verksamhet skall bedömas tillhöra dem som "av hävd" kan utnyttjas som finansieringskälla? Frågorna är många och svaren inte entydiga.

Det är mot den bakgrunden som vi anser det nödvändigt att skattereglerna för stiftelser och ideella föreningar nu revideras till en modern skattelagstiftning, där den sociala sektorns och det ideella föreningslivets särart kan utvecklas. Ur vår synpunkt är det önskvärt att skattelagstiftningen är så utformad att den stimulerar ideellt föreningsengagemang och underlättar kompletterande finansiering. Verksamheten i en idrottsförening bedrivs inte med något vinstsyfte. Problemet är oftast det motsatta.

För att undvika omfattande problem kan ett förtydligande i skattelagstiftningen krävas.

dels vid moment 22 hemställt:

22. beträffande *ideella föreningars skattskyldighet*

att riksdagen med anledning av motionerna 1999/2000:Sk651 och 1999/2000:Kr509 yrkande 13 i denna del som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

Per Rosengren (v) och Claes Stockhaus (v) har

dels anfört följande:

Ersättning till ledare och utövare är avgiftsfritt upp till ett halvt basbelopp. Det är bra och riktigt såväl socialt som ekonomiskt. Det arbete som läggs ned av ideella krafter är värt många gånger mer än de små belopp som hade kommit in i skatt om undantaget inte funnits.

Det märkliga med nuvarande skattelagstiftning är att undantaget enbart gäller för föreningar inom idrotten. Denna begränsning får helt oacceptabla konsekvenser. KFUK/KFUM är en organisation med många olika grenar. Man bedriver ungdomsverksamhet som scouting, idrott, körverksamhet och fritidsgårdar. Fryshuset i Stockholm är en av de mer kända. Riksförbundet anordnar bl.a. ungdomsläger med deltagare från olika delar av världen och olika delar av Sverige. Målet kan vara internationell förståelse och att bättre klara sociala relationer. Medlet kan vara olika former av idrott. Mycket av tiden använder man alltså till idrottsutövning, men man nöjer sig inte med det utan har också andra aktiviteter så som drama och kulturaktiviteter.

Regeln omfattar inte ledare hos KFUK/KFUM. Detta ger oerhörda problem, såväl praktiska som administrativa och ekonomiska, för alla ideella föreningar. Barn- och ungdomsorganisationerna tvingas omprioritera verksamheten för att få medel till inbetalningar av arbetsgivaravgifter, eller får ännu större svårigheter att engagera ledare. Detta drabbar i slutändan barn och ungdomar i form av höjda medlemsavgifter och minskad tillgång till verksamhet.

Även inom kultursektorn och folkbildningen är det ideella arbetet en viktig förutsättning för ett levande kulturliv – särskilt på mindre orter. Kulturutredningen har uppmärksammat eldsjäalars betydelse för kulturen. Amatörkulturen och det frivilliga arrangörsarbetet är i stort behov av ledare och eldsjälar. Ledarrekyteringen är besvärlig i det moderna samhället. Under de senaste åren har dessutom många föreningar och studieförbund fått försämrad ekonomi på grund av nedskärningar i kommunernas och landstingens verksamhet. Det ovanstående exemplet, där KFUM beskrevs som en av de organisationer som inte kan tillgodogöra sig den skattelättnad som finns för idrottsföreningar, drabbar givetvis kulturföreningar i lika stor utsträckning.

Det kan inte ha varit lagstiftarens avsikt att försvåra för ideella föreningar utanför idrotten att bedriva sin verksamhet. Detta gäller alldeles särskilt ungdomsorganisationer som utöver idrottsverksamhet också har andra aktiviteter. Regeringen och olika statliga organ har klart och vid många olika tillfällen uttalat sitt stöd för och gillande av ideellt arbete i föreningslivet.

Det ligger alltså klart i linje med regeringens intentioner att stärka föreningarnas insatser inom barn- och ungdomsorganisationer och inom kulturlivet. Lagstiftningen bör ändras så att även övriga ideella organisationer omfattas av undantaget i skattelagstiftningen.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 24 hemställt:

24. beträffande *arbetsgivaravgift på ideella förenings ersättning till ledare, m.m.*

att riksdagen med anledning av motionerna 1999/2000:Sk697, 1999/2000:Sk714 och 1999/2000:Sk743 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

29. Arbetsgivaravgift på ideella förenings ersättning till ledare, m.m. (mom. 24) – kd

Kenneth Lantz (kd) och Desirée Pethrus Engström (kd) har

dels anført följande:

Det ideella arbetet är en viktig förutsättning för ett levande samhälle. Amatörkulturen och det frivilliga arrangörsarbetet inom kulturlivet liksom övrig ideell verksamhet är i stort behov av kvalificerade ledare och eldsjälur. Ledarrekryteringen är besvärlig i det moderna samhället. Under de senaste åren har dessutom många föreningar lidit stora ekonomiska avbräck på grund av nedskärningar av kommunernas och landstingens anslag.

Skattelagstiftningen har ett undantag för ideella föreningar inom idrotten. Ersättning till ledare och utövare är skattefritt upp till ett halvt basbelopp. Detta undantag bör gälla även övriga ideella föreningar.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 24 hemställt:

24. beträffande *arbetsgivaravgift på ideella förenings ersättning till ledare, m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Sk697 och med anledning av motionerna 1999/2000:Sk714 och 1999/2000:Sk743 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

30. Kostnadsersättning till ungdomsledare och andra med kortvariga uppdrag (mom. 25) – m, v

Carl Fredrik Graf (m), Per Rosengren (v), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Catharina Hagen (m) och Claes Stockhaus (v) har

dels anført följande:

De flesta som dömer fotbollsmatcher gör det på sin fritid som en bisyssla. De har ett ordinarie arbete och deltar på ledig tid, kvällar och helger. Tillgången på domare tenderar att minska och trycket på dem som är aktiva att resa ut i distrikten ökar.

På vissa håll har dock skattemyndigheternas syn på den reseersättning som utgår tolkats så att det blivit en orimlig ekonomisk belastning för den enskilde. Rätten till avdrag, med i dag motsvarande 15 kr per mil, har förvägrats med hänvisning till att det för varje enskilt uppdrag har varit fråga om en resa till arbetet och inte en resa i tjänsten. Så får t.ex. en domare som skall döma en match 100 km från sitt hem själv stå för resekostnaderna med egen

bil 200 km tur och retur. Problemet drabbar glesbygd med långa reseavstånd och utan kollektivtrafik särskilt hårt.

Ett annat exempel på de problem som kan uppkomma gäller KFUK/KFUM. Ett fall som drivits i läns- och kammarrätt visar att ledare som ställer upp på sin fritid inom ramen för KFUK/KFUM:s verksamhet och får ersättning för såväl resor som mat och uppehälle blir beskattade eftersom ersättningarna enligt skattemyndigheterna är att betrakta som inkomst. Föreningen skall då betala arbetsgivaravgifter och ledarna skall ta upp det som inkomst. Föreningens största kapital är medlemmarna och de ideella ledarna. Flera föreningar menar att man inte skall drabbas ekonomiskt av sitt engagemang utan få ersättning för resor och uppehälle när man deltar i ledarutbildning, läger och utflykter. Detta inte minst för att man har ansvar för en grupp barn eller ungdomar kanske 24 timmar om dygnet. Det är ingen orimlig ersättning och ingen tjänar en förmögenhet på att vara ideell ledare, även om man slipper betala för en aktivitet.

Vi anser inte att det är rimligt att avdrag vägras för resekostnader som på detta eller andra liknande sätt har ett direkt samband med ett uppdrag.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 25 hemställt:

25. beträffande *kostnadsersättning till ungdomsledare och andra med kortvariga uppdrag*

att riksdagen med anledning av motion 1999/2000:Sk604 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

31. Tjänstepensioner (mom. 26) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har

dels anført följande:

Vi anser att reglerna om byte av tryggandeform har fått en alltför restriktiv utformning.

Småföretagare kan använda stiftelseformen för att trygga pensionsutfästelser. Antalet pensionsstiftelser kan uppskattas till ca 4 000, och de pensionsstiftelser som tryggar pension åt företagare i fåmansbolag dominerar antalsmässigt, men inte kapitalmässigt. Stiftelseformen är således viktig för småföretagen.

De nuvarande reglerna för byte av tryggandeform innehåller begränsningar som gör att ett byte från stiftelse till annan tryggandeform kan leda till negativa skatteeffekter, trots att utgångspunkten är att tryggandet skett inom principiellt avdragsgillt utrymme. En sådan begränsning är enligt vår mening oacceptabel och kan medföra att företagare tvingas avstå från ett byte i situationer då detta är en naturlig lösning. Regeringens förslag kan innebära att stiftelseformen inte behandlas skattemässigt likvärdigt i förhållande till andra tryggandeformer.

I många fall är det nödvändigt för en småföretagare att byta tryggandeform. En pensionsberättigad företagare som släpper ägarkontrollen har t.ex.

svårt att hindra de nya ägarna från att utfästa ytterligare pensioner utan nya avsättningar. Detta leder till en urholkning av den säkerhet stiftelsen skall utgöra. Visserligen kan företagaren, i händelse av att företaget säljs vidare, få köparen/den nye ägaren att lova att inte utfästa ytterligare pensioner utan avsättningar. Men detta binder inte en godtroende tredjeman som ändå fått en utfästelse. Ibland kan det också vara svårt att avgöra om en utfästelse omfattas av stiftelsens ändamålsbeskrivning eller inte. I händelse av konkurs kan detta leda till att stiftelsens förmögenhet inte räcker till för att infria pensionsutfästelserna fullt ut.

En säkrare väg vid försäljning är att hos länsstyrelsen begära inskränkning av ändamålet till att bara trygga pension åt dem som var pensionsberättigade före ägarbytet. Ett problem som ändå finns kvar är att arbetsgivaren enligt 1 § andra stycket tryggandelagen alltid är oinskränkt ansvarig för lämnade pensionslöften. Detta ansvar går inte att avtala bort, vilket gör att en nedgång i värdet av stiftelsens placeringar direkt återverkar på företaget och gör de nya ägarna ägnade att bara godta placeringar som är extremt säkra och därmed onödigt lågavkastande, vilket är till förfång för ändamålet.

För att undvika effekter som dessa brukar både säljare och köpare ha ett gemensamt intresse av att avveckla pensionsstiftelsen förutom att de rent allmänt brukar vilja skiljas åt en gång för alla. Köparen vill därutöver bli fri från att behöva administrera pensionen och stiftelsen. Även i andra situationer än i fråga om företagsförsäljning kan det, sedan stiftelsens fördelar spelat ut sin roll, finnas skäl eller önskemål om att lösa av en pensionsstiftelse genom försäkring.

Med nuvarande regler kan avdrag endast medges för tryggande av pensionsutfästelser som tidigare tryggats med avdragsrätt. Med denna utformning finns det en stor risk att avdrag vid byte av tryggandeform inte kommer att kunna medges om pensionsutfästelsen tidigare tryggats genom avkastning i pensionsstiftelsen eller inom ramen för kapital i pensionsstiftelsen som blivit "ledigt" genom dödsfall. Den nya regeln leder således till att avdrag vägras för utfästelser som ligger inom principiellt avdragsgill nivå, samtidigt som gottgörelse från pensionsstiftelsen för att bekosta bytet av tryggandeform ändå beskattas.

Vi anser att det finns anledning att begära en komplettering av reglerna som innebär att utrymme lämnas för förmåner som tryggats av arbetsgivaren genom avdragsrätt eller som skulle ha kunnat tryggas åt en anställd eller hans efterlevande, jämte kostnaden för indexering eller annan värdesäkring. Det samma gäller i händelse av dödsfall efter det att tjänsten upphört.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 26 hemställt:

26. *beträffande tjänstepensioner*

att riksdagen med anledning av motion 1999/2000:Sk738 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Catharina Hagen (m) och Johan Pehrson (fp) har

dels anfört följande:

En förutsättning för ett fungerande skattesystem är att det finns en tillfredsställande kontroll av skatteunderlaget. Det ligger i alla medborgares intresse att skattemyndigheterna har ambitioner att motverka skattefusk. För oss är det centralt att denna strävan inte kränker den enskildes integritet och rätts-säkerhet.

Den s.k. generalklausulen avskaffades av den förra borgerliga regeringen. Därefter har den återinförts – och skärpts – av Socialdemokraterna. Vi anser att den står i strid med fundamentala principer som syftar till att förhindra godtycklig maktutövning. Dess tillämpning är svårbegriplig och helt oförutsägbar för de skattskyldiga.

I rättsäkerhetens idé ligger att reglerna skall vara fasta och klara så att medborgarna därigenom kan förutse och förstå konsekvenserna av sitt handlande. Människor måste ha förutsättningar att känna till var gränsen går mellan tillåtet och förbjudet och klart veta vilka sanktionerna är om bestämmelserna överträds. Generalklausulen bör därför avskaffas.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 28 hemställt:

28. beträffande *generalklausulen*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Sk327 yrkandena 20 och 21 som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i reservationen.

Särskilda yttranden

1. Allmänna riktlinjer för inkomstbeskattningen (mom. 1) – c

Rolf Kenneryd (c) anför:

Centerpartiet för en politik för ett decentraliserat och ekologiskt samhälle med en stark ekonomi.

Centerpartiets skatteprofil innebär ökad tillväxt, bättre miljö och socialt ansvar. Skatterna skall finansiera de offentliga utgifterna samt åstadkomma en rättvis fördelning av resurserna. Genom att fördela bördorna så att de som orkar bäst bär mer än de svaga, dvs. skatt efter bärkraft, kan alla medborgare få social välfärd.

Centerpartiet arbetar för att långsiktigt öka miljörelateringen i skattesystemet. Verksamheter som påverkar miljön skall inte vältra över miljö- och hälsorelaterade kostnader på samhället. Principen om att förorenaren betalar skall gälla. Med en skattepolitik som stöd för miljö- och energipolitiken kan Sverige genomgå en strukturomvandling som leder till ett modernt land med avancerad teknik som svarar upp mot miljöns krav. Centerpartiet är pådrivande i arbetet för omställningen till ett ekologiskt hållbart energisystem.

Utvecklandet av alternativa energikällor samt effektivare användande av energi bör stimuleras. Bruk av energi från ekologiskt hållbara energikällor måste främjas framför ändliga energikällor.

Sverige har ett jämförelsevis mycket högt skattetryck. Centerpartiet anser det nödvändigt att sänka skattetrycket. Sänkningen måste ske på ett sådant sätt att de offentliga finanserna förmår garantera vår gemensamma välfärd.

I vårt budgetalternativ för 2000 föreslog vi bl.a. en riktig grön skatteväxling. Höjda skatter på miljöskadliga verksamheter finansierade en fortsatt stegvis sänkning av arbetsgivaravgifterna. En sådan förändring förbättrar förutsättningarna för ökad sysselsättning generellt, vilket i synnerhet är gynnsamt för tjänstesektorn som har en hög andel arbetskraftskostnader.

Beträffande de ytterligare förslag som ingår i Centerpartiets budgetalternativ för 2000 hänvisas till betänkande 1999/2000:FiU1.

2. Idrottskonto (mom. 23) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) anför:

Vi anser att kraven på särskilda utjämningsmöjligheter för idrottsmän, popstjärnor och andra som under en tid av sitt liv har mycket höga inkomster visar vilka konsekvenserna blir när man driver upp beskattningen av arbetsinkomster på en helt orimlig nivå. Felet är enligt vår mening de höga inkomstskatterna, och vi anser att det vore fel att införa särskilda regler för olika grupper på detta sätt. Beskattningen av arbetsinkomster måste i stället sänkas till en rimlig nivå.

Sammanfattning.....	1
Motionerna	1
Utskottet	8
Inledning	8
Inkomstbeskattningen	8
Tjänstesektorn	11
Kompetenskonton	13
Reseavdrag	14
Arbetsrum i bostaden	16
Fackföreningsavgift	17
Förmån av fritidshus	18
Ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning	18
Tjänstebil	20
Pensionssparande	21
Vinstandelsstiftelser.....	22
Personoptioner	23
Ideellt skadestånd.....	24
Valkampanjer, m.m.....	25
Bär, svamp och kottar	26
Bytesringar.....	27
Gåvor	27
Biodling	28
Sparavdrag för barn.....	29
Dubbelbeskattningsavtal	29
Ideella föreningars skattskyldighet	30
Idrottskonto.....	31
Arbetsgivaravgift på ideella föreningars ersättning till ledare, m.m. ..	32
Kostnadsersättning till ungdomsledare och andra med kortvariga uppdrag	33
Tjänstepensioner	33
Stämpelskatten	34
Generalklausulen	35
Hemställen	36
Reservationer.....	39
1. Allmänna riktlinjer för inkomstbeskattningen (mom. 1) – m.....	39
2. Allmänna riktlinjer för inkomstbeskattningen (mom. 1) – kd.....	40
3. Allmänna riktlinjer för inkomstbeskattningen (mom. 1) – c.....	41
4. Allmänna riktlinjer för inkomstbeskattningen (mom. 1) – fp	42
5. Tjänstesektorn (mom. 2) – m, kd, fp.....	44
6. Tjänstesektorn (mom. 2) – c	45
7. Kompetenskonton (mom. 3) – m, fp	46
8. Kompetenskonton (mom. 3) – c.....	47
9. Reseavdrag (mom. 4) – m.....	48
10. Reseavdrag (mom. 4) – kd	49
11. Reseavdrag (mom. 4) – c	49

12. Arbetsrum i bostaden (mom. 5) – m, kd, fp	50
13. Fackföreningsavgift (mom. 6, motiveringen) – m.....	51
14. Ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning (mom. 8) – s, mp	51
15. Värdering av bilförmån (mom. 9) – m, kd	52
16. Bilar som används som arbetsredskap (mom. 10) – m, kd.....	52
17. Bilar som används som arbetsredskap (mom. 10) – v.....	53
18. Pensionssparande (mom. 11) – m	54
19. Pensionssparande (mom. 11) – fp	54
20. Vinstandelsstiftelser (mom. 12) – m, kd, c, fp	55
21. Personaloptioner (mom. 13) – m, fp	56
22. Ideellt skadestånd (mom. 14) – v, c, fp	56
23. Bär, svamp och kottar (mom. 16) – kd.....	57
24. Bytesringar (mom. 17) – mp	58
25. Gåvor (mom. 18) – m.....	58
26. Biodling (mom. 19) – kd.....	59
27. Ideella föreningars skattskyldighet (mom. 22) – m.....	60
28. Arbetsgivaravgift på ideella föreningars ersättning till ledare, m.m. (mom. 24) – v	61
29. Arbetsgivaravgift på ideella föreningars ersättning till ledare, m.m. (mom. 24) – kd	62
30. Kostnadsersättning till ungdomsledare och andra med kortvariga uppdrag (mom. 25) – m, v	62
31. Tjänstepensioner (mom. 26) – m	63
32. Generalklausulen (mom. 28) – m, fp.....	65
Särskilda yttranden	65
1. Allmänna riktlinjer för inkomstbeskattningen (mom. 1) – c	65
2. Idrottskonto (mom. 23) – m	66